

*Vesele velikonočne
praznike vam želi
uredništvo.*

stran: 10

**Jože Dular (1915
- 2000)**

stran: 11

**Francka Pakiž je
spoznala
smučarke**

stran: 17

Glasilo občine Bloke

Letnik 1, številka 2, april 2000, cena: brezplačno za vsa gospodinjstva na področju občine Bloke

Občina Bloke – deset let prepozno

Občina Bloke je uspešno previharila prvo leto delovanja. Župan in občinski organi so se smelo lotili dela v drugem letu ter že sprejeli najpomembnejši akt, to je Proračun za leto 2000. Katere probleme bo razrešil in kakšne so občinske razvojne možnosti, sem povprašal župana občine g. Jožeta Dolesa, ki se je z veseljem odzval.

▫ **Minilo je že dobro leto, ko si bil izvoljen za župana novoustanovljene občine Bloke. Na kaj si v tem obdobju lahko ponosen in kaj je tisto, kar ti je grenilo življenje?**

Vsekakor sem zelo vesel, da nam je v zelo kratkem času uspelo vzpostaviti delovanje občine. Tu mislim tako na občinsko upravo kakor tudi na delovanje občinskega sveta in komisij. Vsi so se praviloma vključili v delo z veliko pozitivne energije. Pri tem je bilo sodelovanje pri delitvi z bivšo občino Loška dolina tudi zelo dobro. Rezultat je bil, da smo zelo zgodaj sprejeli proračun in vzpostavili delovanje vseh služb, ki so v pristojnosti občine. Že v prvem letu delovanja nam je uspelo realizirati tudi prvo večjo investicijo – asfaltiranje ceste Nova vas – Hudi Vrh.

Seveda v tem času ni manjkalo težav. Posebej tesno mi je bilo, ko smo sprejemali proračun po takratnem zakonu o financiranju občin. Varčevali smo na vseh koncih in krajih, da smo ga sploh sestavili. K sreči pa je Ustanovno sodišče na osnovi ustavnega spora, ki so ga sprožile male občine, razveljavilo zadnjo varianto zakona o financiranju lokalnih skupnosti. V veljavo je stopil stari zakon o financiranju občin. Po tem zakonu nam pripada precej več sredstev in nam

omogoča normalno delo in razvoj.

Kot neuspeh pa doživljam tudi nerešeno problematiko delovanja oziroma nedelovanja dveh kmetijskih zadrug. Posledice tega so za Bloško planoto negativne, tako za kmete kot za ostale prebivalce Blok. Zaradi nerešenega lastninskega vprašanja ni možna obnova in posodobitev obeh trgovin, ostali objekti pa propadajo.

V imenu občine sem kot župan posredoval v poizkusu

arbitraže med obema zadrugama, vendar žal neuspešno. Stanje - tako kot je, pa je za vse najslabše.

▫ **Občinski svet je sprejel proračun za leto 2000. Kakšen razvoj načrtuje? Kaj bo izboljšalo življenje Bločanom?**

Letošnji občinski proračun je »težak« 52 stošestdeset milijonov tolarjev. S temi sredstvi bomo zagotavljali normalno delovanje vseh struktur, ki nam jih nalaga zakon. To so: občinska uprava, izobraževanje, otroško varstvo,

komunalna infrastruktura itd. Okrog 52 milijonov tolarjev pa bomo vložili v investicije. Na občinskem svetu smo se odločili, da bomo v letošnjem letu dali največji poudarek posodobitvi cest. Tako bomo posodobili in asfaltirali naslednje cestne odseke: Lovranovo – Ravnik, Ravnik – Lepi Vrh, Lahovo – Škufče in Hudi Vrh – Topol. Posodobili brez asfaltnega sloja pa bomo cesti Lovranovo – Zales ter Ulaka – Podslivnica s priključki za vasi Sleme, Rožanče in Hribarjevo. Nadalje pa bomo sodelovali pri izgradnji vodovoda Ravnik – Hiten. Ker je streha na šolski

Nadaljevanje na 3. strani

Župan Jože Doles: "Okrog 52 milijonov tolarjev bomo vložili v investicije."

PRIHAJA

CARENS

Pričetek prodaje
v maju 2000.

**VOZILA LETNIK '99 -
PRIHRANEK DO 300 000 SIT*!**

*DO RAZPRODAJE ZALOG

KIA KRAŠEVEC

Studenec 12 a, Nova vas, tel.fax: 061/798-106

Frizerski salon JOŽICA

Jožica Mihelič s.p.

Nova vas 5
1385 Nova vas
GSM: 041 552 059

Delovni čas:

Torek	od 12. do 19. ure
Sreda	od 8. do 15. ure
Četrtek	od 12. do 19. ure
Petek	od 8. do 19. ure
Sobota	od 7. do 13. ure
Nedelja in ponedeljek	zaprto.

Da ne boste predolgo čakali, se
predhodno naročite na tel.: 041/552-059.

Pričeske za vse priložnosti!

GOSTILNA LIMON

Ponudba:

- hrana po naročilu
- ob vikendih: odojek in
janček na ražnju

Limon Đekić s.p.

Nova vas 70

tel.: 061/866-124

Avtoprevoznništvo

Franc Knavs s.p.
Ravne 7a, 1385 Nova vas
tel., fax 061-798-116

- ▶ kamionski prevozi
razsutih tovorov
- ▶ storitve s težko
gradbeno
mehanizacijo

Nadaljevanje s 1. strani
telovadnici dotrajana, jo bomo prekrili ter izolirali strope. Sodelovali pa bomo tudi pri izgradnji gasilskega doma v Novi vasi in odplačevanju kredita za gasilski avto v Velikih Blokah. Začeli bomo tudi z vsemi pripravljalnimi deli za izgradnjo mrliške vežice. Nekaj malega pa bomo vložili v posodobitev občinskih prostorov. Seveda bomo pri izvajanju vseh del, s sredstvi skrbno gospodarili. Morda nam bo uspelo kaj prihraniti in postoriti še kaj.

▪ **Kdaj lahko končno pričakujemo rešitev telefonije na Blokah?**

Financiranje telefonije ni predmet občinskega proračuna, vendar smo se intenzivno vključevali v reševanje tega problema. Tako nam pri Telekomu zagotavljajo, da bodo vsa dela opravili do sredine letošnjega leta. V tem času naj bi bil rešen signal za GSM aparate, telefonske priključke pa bodo lahko dobili vsi zainteresirani. Nova telefonska mreža bo izdelana kombinirano. Pri tem naj bi tisti, ki telefon uporabljajo tudi kot fax, internet in ISDN, imeli priključke na žično omrežje, vsi ostali pa na brezžično.

▪ **Za Bloke je velikega pomena tudi modernizacija in asfaltiranje ceste po Lužarjevem klancu. Se bo morda to zgodilo skoraj?**

Ta cesta leži na območju občine Velike Lašče. Na področju cestne izgradnje imajo veliko nerešenih problemov. Ta odsek ni v njihovi prednostni rešitvi. Ker je za nas pomembnejši kot za njihovo občino, smo v tem smislu imeli že razgovore s predstavniki ministrstva za gospodarstvo. Rešitve trenutno še ni. Vsekakor pa si bom tudi v prihodnje prizadeval za ureditev tega problema.

▪ **V Velikih Blokah imamo vojaške objekte, ki so bili nekoč last JLA. Po slovenski osamosvojitvi je veliko vojaških objektov prešlo v civilno dejavnost. Tudi bloška kasarna bi bila zelo primerna za obrtno podjetniško dejavnost. To je še toliko bolj pomembno, saj so objekti slabo izkoriščeni in še slabše vzdrževani, zaradi česar**

močno propadajo. Ali je kaj možnosti, da ti objekti pridejo v last občine oziroma gospodarstva?

O vojaških objektih v Velikih Blokah smo vodili že kar nekaj aktivnosti. Vse pobude, ki smo jih posredovali na ministrstvo za obrambo, so žal naleteli na gluha ušesa. Upali smo, da bo država objekte in zemljišča, ki jih ne potrebuje, odstopila v upravljanje občini Bloke. Ministrstva, ki so zemljiško-knjižni lastniki, pa so se začela obnašati tržno. Lastnino, ki je ne potrebujejo, so pripravljeni odprodati po tržni ceni. Tako smo pred kratkim dobili pismo informacijo, da bo sprožen postopek odprodaje bivšega doma

Dela na cesti Ravnik - Škufče

JLA ter enega od sosednjih stanovanjskih blokov. Vsi ostali objekti, vključno s kasarno, ostanejo v lasti države z utemeljitvijo, da jih potrebujejo za »svoje« namene.

▪ **Tvoje županovanje je v času, ko doživljamo velike družbenoekonomske spremembe. Če smo pred dvajsetimi leti mislili, da se je zaključil proces migracije s tem, ko sta se na Blokah vzpostavila dva močna gospodarska subjekta (Novolit, Kovinoplastika), je temu danes drugače. Proces tihega odseljevanja se nadaljuje. Odhajajo pa najbolj izobraženi kadri. Kje vidiš v razvojnem smislu možnost preživetja Blok in kaj lahko v tem smislu stori občina?**

Vesel sem, da imamo na Blokah dva relativno močna gospodarska subjekta, ki sta preživela prvi val prilagajanja

evropskim razmeram. Izdelujeta tržno zanimive izdelke, zato smatram, da ob ustrezni kadrovski zasedbi ne bi smela imeti večjih težav tudi v bodoče. Prav Novolit in obrat Kovinoplastike Lož bosta tudi v bodoče nosilca razvoja Bloške planote. Večje možnosti napredka vidim tudi na področju drobnega gospodarstva, turizma in kmetijstva. Občina bo pri načrtovanju razvoja aktivno sodelovala. Vendar pa je težko pričakovati, da bi prav vsi prebivalci različnih poklicev lahko dobili delo doma. Logično je, da se bo potrebno na delo tudi voziti. V svetu je vsakodnevna vožnja na delo tudi do 100 km dnevno nekaj popolnoma normalnega. Zaradi

tega se še ni potrebno izseliti z Blok.

Eden od osnovnih pogojev zaustavljanja izseljevanja je, da tudi na Blokah vzpostavimo dobro infrastrukturo. Tu mislim predvsem na razvoj komunale (ceste, preskrba z vodo, zdravo okolje), kakor tudi na razvoj telefonije, ki bo omogočala poslovanje in uporabo drugih sodobnih informacijskih postopkov. Seveda morajo biti zagotovljeni tudi drugi pogoji tako zvanih družbenih dejavnosti, kot je dobra šola, ustrezno zdravstveno in otroško varstvo i.t.d. Če to uresničimo, bo imelo življenje na podeželju višjo kvaliteto. Ljudje bodo lahko opravljali marsikatero dejavnost na daljavo, nekateri se bodo odločili tudi za vsakodnevno vožnjo na delo v večje gospodarske centre v Sloveniji.

▪ **Kako ocenjuješ perspektivo in**

Nadaljevanje na 4. strani

Za nas gre!

Če pride tujec na Bloško planoto, bo navdušen nad lepo pokrajino in bo imel kaj videti. Zelena polja, obli griči, Bloščica, ki se leno vije proti Velikim Blokam in ponikne v velikem požiralniku, sprehodi ob Bloškem jezeru, ogled prijaznih vasi, predvsem pa mir, tišina, čist zrak – vse to lahko ponudimo turistom.

Toda obiskovalci bodo opazili tudi platenke, pločevinke, škatle, celo vzmetnice in druge smeti, ki so odvržene ob cestah, poteh, na obrobju vasi, gozda. Tudi napol porušene hiše in razpadajoča gospodarska poslopja nam niso v okras.

V občini Bloke so lovci skupaj z učenci 6., 7. in 8. razreda osnovne šole 8. 4. 2000 organizirali čistilno akcijo. Občina pa je nabavila vreče, rokavice in plačala odvoz smeti, v mesecu maju pa bo organizirala odvoz kosovnih odpadkov.

To je zelo lepa gesta lovcev in mladih. Pridružimo se jim še vsi ostali Bločani in počistimo predvsem vsak pred svojim pragom. Uredimo okolico svoje hiše, bloka, vasi – sebi in sosedom v veselje in zadovoljstvo.

Zdaj je čas, da poskrbimo za zelenico okoli hiše, za žive meje, okrasno grmičevje, za okenske in balkonske rastline.

Posebna skrb pa naj bo namenjena urejanju okolice gostinskih lokalov, trgovin, pošte, zdravstvenega doma, telovadnice, šole, bencinskega servisa, obeh tovarn. Ne pozabimo na ureditev grobov, okolice cerkva, spomenikov, na čistočo ob cestah, poteh, pločnikih, na bregove Bloškega jezera, na športna igrišča in smučišča. Popravimo ograje, klopi, uredimo zelenice in preprečujemo divja odlagališča.

Čisto, zdravo in urejeno okolje, čiste vode in zrak so bogastvo, ki nam ga je poklonila narava. Na take Bloke bodo tudi turisti radi zahajali.

Marija Korenjak

Nadaljevanje s 3. strani možnost razvoja turizma na Blokah?

Turizem je gotovo gospodarska dejavnost z veliko bodočnostjo. Kot dejavnost oziroma stroka je zelo zahtevna. Zaradi tega ni moč pričakovati skorajšnjih rezultatov. Razvoj bo potreboval čas. V procesu razvoja turizma veliko pričakujem od

občinskem svetu. Čeprav nisem strokovnjak za kmetijstvo, pa vendar menim, da bo moč ohraniti vsaj srednje velike in velike kmetije. Srednje kmetije bodo morale imeti še neko dodatno dejavnost, kot je kmečki turizem, domača obrt in podobno. Podpirati pa je potrebno tudi projekt velike kmetije po principu velike količinske pridelave. V obeh

Gozd ni smetišče.

novoustanovljenega turističnega društva. To društvo naj bi vodilo promocijo, združevalo interese, skrbelo za animacijo i.t.d. Ker je pri nas smiselno razvijati tudi kmečki turizem, pričakujem, da se bo v proces izobraževanja še bolj vključevalo tudi ministrstvo za kmetijstvo s svojimi strokovnimi sodelavci. Občina bo pri tem sodelovala in tudi finančno podpirala posamezne projekte.

▫ V času, ki ga živimo, je posebej na udaru tudi kmetijstvo. Vsak dan je kakšen prazen hlev več. Nekoč kmetijske površine se zaraščajo. Nepokošene ostajajo celo njive. Manjši kmetovalci pač ugotavljajo, da se jim ne splača več kmetovati in je bolje, če se posvetijo »poslu«. Hkrati pa se bližamo evropski uniji, ki bo problematiko pridelave hrane še zaostрила. Kako speljati združbo na tisoče parcel razdrobljenih zemljišč. Kaj pričakuješ, da bo na tem segmentu storila država? Kaj lahko pri tem stori občina?

Na področju kmetijstva predvsem pogrešam razvojno strategijo. Te ni niti na nivoju ministrstva za kmetijstvo, niti na nivoju njihove svetovalne službe. Prav tako je premalo dejavna komisija za kmetijstvo pri našem

primerih je najbrž nujno, da se začnejo zemljišča združevati, saj sodoben kmet ne bo mogel konkurenčno pridelovati hrane na majhnih parcelah. Iz sredstev našega proračuna namenjam nekaj tudi za kmetijstvo. Menim, da so merila, po katerih se le-ta trenutno delijo, neustrezna. Zelo bom vesel, če bo stroka pripravila boljši predlog. Osebnost se bom zavzel, da v ta namen namenimo več sredstev.

▫ Kako je s prostorsko-urbanističnim planom, oziroma z zazidalnim načrtom za Novo vas in druga naselja?

Prostorski plan za področje občine Bloke obsega dovolj nepozidanih zazidljivih površin v vseh naseljih. Vendar pa se bo potrebno do prostora v bodoče obnašati bolj racionalno. Država ne bo dovolila širitve zazidljivih površin izven strnjenih naselij, razen v izjemnih primerih. V preteklosti se je namreč dogajalo to, da smo bili na eni strani priča zapuščenju stanovanjskih hiš znotraj naselij, na obrobju pa so se nekontrolirano zidale cele stanovanjske soseske. Tudi projekt celostne ureditve podeželja predvideva najprej ureditev obstoječih naselij. Na tem področju pa so na Blokah še velike

Kako bo ime našemu časopisu?

“No zdaj pa imamo,” si je dejal uredniški odbor, ko se je spopadel s kopico predlogov, ki so prišli na njegov naslov. Pa si jih oglejmo:

Bloška burja, Prijatelj, Bloke 2000, Kres, Dudka, Bloška smučina, Bloške smučine (tri predlogi), Bloške korenine, Bloški korak, Smučina, Preprih, Bloške strmine, Štirje letni časi, Krpanov glas, Krpanova vreča.

Nekateri predlagatelji so svoj predlog tudi utemeljili, dva pa sta predlagala tudi likovno podobo.

V nadaljnjem delu si je odbor imena v osnovi razdelil v tri skupine:

1. Splošne besede, ki označujejo človeško kulturo in bližino ter nas vzradostijo in osrečujejo: prijatelj, kres, dudka, štirje letni časi.
2. V drugo skupino smo razvrstili besedne zveze, ki izhajajo iz bogate kulturne dediščine in značilnosti našega kraja: bloške smučine, smučina, bloška korenina, bloška burja, Krpanov glas, Krpanova vreča.
3. besede in njihove zveze, ki v sebi nosijo gibanje, potrebo po razvoju in aktivnem sprejemanju časa, ki prihaja: bloški korak, Bloke 2000, preprih.

rezerve.

Kar zadeva prostorski plan za občinsko središče Nova vas pa se soočamo še z dodatnimi težavami – namreč velik delež nepozidanih površin je v lasti lastnikov, ki imajo sedež izven občine Bloke in jim je malo mar za razvoj Bloške planote. (Sklad stanovanjskih zemljišč, Perutnina Pivka, Kmetijska zadruga Cerknica...)

Osnutek zazidalnega načrta za naselje Nova vas je že narejen, vendar bo najprej potrebno začeti z reševanjem lastninskih vprašanj. Trenutno za izvedbo tega projekta naša občina nima niti sredstev niti ustreznih kadrov. Bo pa to naloga za prihodnja leta.

▫ Kaj bi še rad povedal občanom, pa te nisem vprašal?

Vesel sem, da sem kot prvi

V končni fazi je odbor izbiral med pomenskimi izrazi smučī, smučina, smučanje (Slovenci smo najbrž eden redkih narodov na svetu, ki imamo svoj izraz in ne uporabljamo zato skandinavskega izraza “ski”) ter pomenskim izrazom za gibanje.

Odločitev je padla. Časopis naj se imenuje: **Bloški korak**. Ime je predlagal Matjaž Kraševac iz Nove vasi.

Utemeljitev. Pridevnik bloški nam vselej daje asociacijo na vse ostale naše značilnosti; smučanje, voli, klobasa (žal so nam izraz ukradli in jo delajo v Ljubljani). Beseda korak izhaja iz glagola korakati, hoditi. Hodimo vselej naprej. Če stopimo nazaj, je to le zato, da si pripravimo boljše možnost za naprej. Za hojo je potrebna odločitev in napor. Tudi za preživetje in razvoj Blok je potrebna odločitev in napor.

Vam je izbira všeč? Da. Ne. Z vsebino se bomo trudili, da nam ime pride “pod kožo” in postane naše. Sicer pa je naloga sedaj še na občinskem svetu. Ta mora ime potrditi in uskladiti odlok o izdajanju glasila.

Uredniški odbor

župan občine Bloke dobil priložnost skupaj z vami sooblikovati naš boljši jutri. Šele dobro leto je za nami, pa imamo za seboj kar nekaj uspešnih projektov. Po svojih možnostih in znanju si bom prizadeval za vsestranski razvoj Blok. Še vedno pa je slišati dvome, ali Bločani sploh potrebujemo svojo občino. Življenje je pokazalo, da jo potrebujemo. Na žalost smo možnost, da sami odločamo o našem razvoju, dobili mnogo prepozno. S trdim delom in uspešnim vodenjem bomo v naslednjih letih nadoknadili zamujeno. Bodimo optimisti, nikoli ni prepozno.

*Pogovor je zapisal
Stane Korenjak*

Odlok o vaških odborih

Občinski svet občine Bloke je na svoji 11. redni seji sprejel Odlok o vaških odborih. Po sprejemu tega odloka imajo vaščani možnost organizirati vaše odbore. Vaški odbori so posvetovalna telesa občinskega sveta. Ustanovijo se zaradi zagotovitve sodelovanja posameznih območij pri opravljanju javnih zadev v občini.

Občani preko vaškega odbora uresničujejo svoje skupne interese in potrebe tako, da v sodelovanju z občinskimi organi in službami:

- spremljajo problematiko, ki se nanaša na oskrbo naselij s pitno vodo, javno kanalizacijo, javno razsvetljavo, lokalne ceste in druge javne površine, urejanje pokopališč, urejanje naselij; ter v zvezi s tem predlagajo ukrepe;
- spremljajo problematiko na področju otroškega varstva, šolstva, kulture, zdravstva, sociale in drugih družbenih dejavnosti na svojem območju ter predlagajo ukrepe za reševanje te problematike;
- sodeluje z občinskimi organi;
- opravljajo druge naloge, za katere je pristojna občina in jih je prenesla na vaški odbor.

V občini se imenujejo naslednji vaški odbori:

- **Nova vas** (za naselja Nova vas, Fara, Nemška vas na Blokah, Glina),
- **Velike Bloke** (za naselja Velike Bloke, Ulaka),
- **Veliki Vrh**,
- **Hudi Vrh**,
- **Metulje**,
- **Studenec**,
- **Runarsko** (za naselja Runarsko, Benete),
- **Topol**,
- **Ravne na Blokah**,
- **Volčje**,
- **Studeno** (za naselja Studeno, Radlek),
- **Hribarjevo** (za naselja Hribarjevo, Sleme, Rožanče),
- **Lovranovo** (za naselja Lovranovo, Jeršanovo, Malni, Ograda, Sveta Trojica),
- **Zales** (za naselja Zales,

Bočkovo),

- **Mramorovo pri Pajkovem** (za naselja Mramorovo pri P., Hiteni),
- **Ravnik** (za naselja Ravnik, Lepi Vrh, Škufče, Andrejčje, Gradiško, Štorovo, Lahovo),
- **Polšeče** (za naselja Polšeče, Zavrh),
- **Sveti Duh** (za naselja Sveti Duh, Škrabče, Godičevo, Kramplje),
- **Strmca** (za naselja Strmca, Mramorovo pri Lužarjih, Zakraj).

Vaški odbori štejejo od 3 do 7 članov.

Vaški odbori imajo predsednika, ki ga izvolijo izmed svojih članov.

Do konca meseca maja pričakujemo, da se boste vaščani organizirali v vaše odbore. Na občino Bloke pošljite seznam predstavnikov vaškega odbora in ime in priimek predsednika, ki ga izvolijo predstavniki vaškega odbora izmed sebe.

Občina Bloke

Slovenske korenine – po poteh dediščine

Prvi del projekta "Slovenske korenine – po poteh dediščine", o katerem smo že pisali v prejšnji številki, smo zaključili. Ob zaključku je izšla brošura, ki prikazuje značilnosti štirinajstih slovenskih občin. Našo občino smo ob tem predstavili konec marca v Ljubljani na sejmu Alpe

– Adria. Razstavljali smo in govorili o Blokah na stojnici, ki smo jo imeli skupaj z občinama Loška dolina in Cerknica. Zanimanje med obiskovalci je bilo precejšnje in če si ponudil požirek "domačega", se nekateri kar niso mogli posloviti.

France Škrabec

Utrinek z razstave.

Nova telefonska centrala

Vključitev nove telefonske centrale v Novi vasi je predvidena 21.04.2000. S preključitvijo obstoječih naročnikov na novo telefonsko centralo bodo ukinjeni vsi dvojčni priključki, hkrati bodo preključeni obstoječi naročniki iz stare telefonske centrale na novo. Naročniki so bili o spremenjenih oz. novih številkah že pisno obveščeni.

Po preključitvi bo Telekom Slovenije pričel vključevati nove telefonske priključke. Na celotnem območju Nove vasi imamo evidentiranih cca 250 vlog oz. zahtev za telefonske priključke. Gradiu jih bomo začeli takoj po omenjeni preključitvi.

Z digitalizacijo se bo kvaliteta zvez občutno izboljšala, nova

telefonska centrala pa bo omogočala tudi vključitev ISDN priključkov, ki omogoča dve sočasni vzporedni zvezi preko enega samega ISDN osnovnega dostopa in dostop do interneta s hitrostjo 64 Kb/s. Obstoječi naročniki lahko svoj analogni priključek zamenjajo za ISDN priključek. Potrebno je le izraziti to željo s klicem na brezplačno številko 080 3000. Prosilci, ki imajo vloženo zahtevo za analogni telefonski priključek in bi se odločili za sodobnejši ISDN priključek, lahko dodatne informacije dobijo na brezplačni številki 080 80 80.

Ker je Telekom vezan na spremembo celotnega sistema številčenja, bomo vzporedno

delovanje stare in nove številke lahko zagotovili le delu naročnikov na območju Nove vasi oz. Velikih Blok, kakor tudi odzivnike na starih številkah.

Zaradi zasedenosti obstoječega omrežja smo bili predvsem do sedaj dvojčne priključke prisiljeni preključiti preko radijskega sistema (DECT), ki omogoča normalno govorno telefonijo in hitrost prenosa podatkov do 9,6 Kb/s.

Celotno investicijo na tem delu Notranjske ocenjujemo na cca 250 MIO SIT.

*Direktor PE Ljubljana
Tomaž Berginc,
univ. dipl. inž. str.*

Finančne intervencije v kmetijstvu v letu 2000

Gnojila ne gredo

Letošnje predvidene državne intervencije v kmetijstvu pomenijo po besedah mag. Buta, državnega sekretarja na MKGP, prelomnico v kmetijski politiki. Intervencije so se približale tistim v EU, kar pomeni postopno ukinjanje direktnih plačil po proizvodnji. Nadomestila jih bodo plačila na ha in razni razvojni programi.

Samo osnovna uredba presega obseg bloškega časopisa, zato bom poskušal navesti samo glavne premije, ki pridejo v poštev pri nas. Posebnost letošnjih subvencij je, da je prvič uvedeno plačilo na ha, in to da se subvencije seštevajo.

Neposredna plačila za poljščine (razen krompirja in vrtnin)

54.000 SIT/ha ni potrebna oddaja pridelka, minimalna površina posamezne poljščine 0,1 ha, skupna vseh poljščin pa vsaj 0,3 ha.

Kompensacijska plačila za reje živali

Vrste premij:

- za kravo molznico - ukinjena,
- za bika ali vola je 18.000 SIT,
- za kravo dojiljo je 18.000 SIT,
- za mesno ovco je 2.500 SIT,
- za mlečno ovco je 2.000 SIT,
- za kozo je 2.000 SIT,
- za kobile za vzrejo žrebet je 18.000 SIT.

Rok za vlogo je 30. 5. 2000, razen za bika ali vola, ki jo dobite pri oddaji v zakol.

Neposredna plačila za območja s težjimi pridelovalnimi razmerami

Za gorsko višinsko območje je 16.000 SIT/ha, za ostala območja pa 11.000 SIT/ha

Nekaj pogojev:

Parcele, prijavljene za neposredna plačila, **morajo biti označene na mapni kopiji in posestnem listu**. Obdelava vsaj še pet let po prvem zahtevku.

Podpora ekološkemu kmetovanju

Nekaj pogojev:

Upravičenci, ki kmetujejo po Priporočilih za ekološko kmetovanje v Sloveniji. Obvezen je najmanj trodnevni začetni izobraževalni tečaj. Pri živinoreji je obvezen prilagojen hlev s pašo živali in urejenimi zimskimi izpusti itd. Kmetija je dve leti v uvajanju in ves čas pod kontrolo pridelave. Kmetija mora biti članica registriranega združenja ekoloških pridelovalcev. Višina podpor na ha je različna, odvisno je od vrste gojene kulture.

Kako do subvencij?

Obrazcev še nimamo, rok za vlogo za večino subvencij je 30. maj 2000. V sredstvih javnega obveščanja bodo navodila o izpolnjevanju, izdali pa bodo tudi zloženke. Svetovalna služba pa bo takoj po prejemu obrazcev organizirala tečaj izpolnjevanja obrazcev. Izpolniti boste morali več strani obrazca, izračunati obtežbo, nabaviti nove posestne liste in mapne kopije, na katerih bo treba označiti vse parcele za plačilo na hektar. Slednje velja tudi za najete površine, ki morajo imeti tudi pogodbo, iz katere je jasno razvidno: katastrska občina, površina, katastrska kultura in točna površina. Pri parcelah, ki se ne obdelujejo v celoti, boste morali odšteti (odmeriti) površino, ki je ne kosite.

Svetujemo:

Letos lahko za subvencije kandidirajo tudi tisti, ki nimajo živine, površine pa kosijo (ni še 100%), zato predlagamo, da se vsi, ki obrazcev ne boste prejeli, oglašite na svetovalni službi od 15. aprila do najpozneje 15. maja, kjer jih boste lahko dobili. Iz izkušenj pa vemo, da bo za samo vlogo na koncu zelo malo časa (pomanjkanje obrazcev, nepopolna dokumentacija, zamudniki), zato vas že sedaj prosimo, da začnete pripravljati

zgoraj navedene dokumente. Poleg tega bo vsak potreboval še MID, davčno številko in številko žiro računa.

Uredba je objavljena v Kmečkem glasu št. 14, z dne 5. aprila. V nekaterih členih je nejasna, tako da pričakujemo tudi kakšno spremembo oziroma dopolnitev. Vsem, ki boste letos uveljavljali subvencije, pa priporočam, da jo temeljito preberete.

Franc Palčič

Kmetijska zadruga Bloke je vsako leto za svoje člane nabavila po zelo ugodnih cenah umetna gnojila. Običajno smo jih prodali okrog 50 ton. Tudi letos smo glavne kupce povprašali po potrebah. Žal ni interesa. Temu je gotovo kriv upad kmetijske proizvodnje, oziroma neperspektivnost te dejavnosti. Vprašujemo se, kako bo šlo naprej. Morda pa bodo v kmetijstvu rentabilne le še Kmečke igre.

Anton Oražem

Ali ste že opazili, da se pripeljete z Bloške police na .Bloke po gozdu?

Popis kmetijskih gospodarstev

Od 1. do 20. junija 2000 bo v Sloveniji potekal Popis kmetijskih gospodarstev (Uradni list Republike Slovenije).

Za izvedbo popisa je zadolžen Statistični urad Republike Slovenije. Popis bodo na terenu izvajali za to usposobljeni anketarji, ki bodo obiskali vsako kmetijo in izvedli popis kmetijskih in gozdnih površin, trajnih nasadov, vinogradov, opremljenosti kmetij s stroji, priključki, delovno silo itd.

Namen popisa je pridobiti

novejše in popolnejše podatke o slovenskem kmetijstvu, ki jih sedaj država nima. Podatki bodo podatkovna baza za državne potrebe, hkrati pa bodo osnova za pogajanje z EU.

Opozorilo: Popisa kmetij ne smete zamenjavati z Uredbo o finančnih intervencijah. Rok za finančne intervencije je 30. maj 2000, uveljaviti pa jih mora vsak posameznik sam.

Franc Palčič

Ali je gospodarski razvoj središča občine Bloke zamrl za naslednjih deset let?

Z ustanovitvijo nove samostojne občine Bloke imamo občani Blok pravico odločati o zadevah lokalnega pomena, smo pa tudi sami odgovorni za razvoj naših krajev. Pričakovanja občanov Blok ob ustanovitvi samostojne občine so bila velika, očitno pa niso bila uresničena v pričakovani meri. Razočaranje se naslavlja v glavnem na občinsko upravo in občinske organe, češ, saj niso nič boljši od prejšnje občine.

Središče občine – Nova vas kaže enako podobo kot pred leti. Zgradbe v samem jedru vasi, v katerih so živilska trgovina, bivša mlekarina, mesnica, gradbeno-tehnična trgovina, banka, HKS, ostajajo nespremenjene in kažejo podobo preteklosti. Preskrba občanov se ni bistveno izboljšala, tudi na področju kmetijstva ni nobenih bistvenih sprememb.

Tovrstne kritike so sicer na mestu, vendar pa občina na tem področju pravzaprav nima pristojnosti.

Zgoraj naštetih objektov ni namreč v lasti Kmetijske zadruga Cerknica, ki kot lastnica z njimi upravlja in gospodari. Pomanjkanju finančnih sredstev za obnovo in vzdrževanje objektov s strani Kmetijske zadruga Cerknica se je sedaj pridružil še spor med Kmetijsko zadrugo Cerknica in novoustanovljeno Kmetijsko zadrugo Bloke glede razdelitve premoženja in tako ni videti nobenega izhoda v doglednem času. Med Kmetijsko zadrugo Cerknica in Kmetijsko zadrugo Bloke teče namreč sodni spor o razdelitvi premoženja in zaradi že pregovornega počasnega dela sodišč in sodnih zaostankov lahko predvidimo vsaj desetletni »status quo«.

Zaradi skrbi za razvoj kraja in zaradi morebitnega izvensodnega sporazuma obeh kmetijskih združenj je sicer občina Bloke preko svojih komisij za kmetijstvo in gospodarstvo načela problematiko združništva in na sestanku povabila predstavnike Kmetijske zadruga Cerknica in Kmetijske

zadruga Bloke.

Na skupnem sestanku je bilo ugotovljeno, da na območju Blok mleko, meso in druge kmetijske pridelke in gozdne asortimane odkupuje le Kmetijska zadruga Cerknica, ki ima poleg teh dejavnosti tudi trgovino z živili v središču Nove vasi, v okviru katere je tudi ponudba nekaterih kmetijskih reprodukcijskih materialov (krmila, gnojila, semena).

Kmetijska zadruga Bloke, ki je bila ustanovljena leta 1993, vse do danes ni začela s poslovanjem.

V okviru kratkoročne razvojne vizije je predstavnik Kmetijske zadruga Cerknica predstavil načrt obnove in posodobitve trgovine z živili, ki bi pomenila tudi razširjeno ponudbo, še nadalje pa bodo odkupovali kmetijske pridelke in les.

Predstavnik Kmetijske zadruga Bloke pa je navajal, da je predpogoj za začetek delovanja te novoustanovljene zadruga pridobitev dela nepremičnega premoženja na območju Blok, šele nato pa bi začela z oskrbo.

Poskušana izvensodna rešitev

sprva ni bila uspešna. Kmetijska zadruga Bloke pa je celo predlagala takojšnje prepoved razpolaganja z nepremičninami v lasti Kmetijske zadruga Cerknica, ki so na območju Blok, vse do dokončanja sodnega spora, zaradi česar tudi Kmetijska zadruga Cerknica ni začela z nameravano obnovo trgovine z živili v Novi vasi, predvidena sredstva za obnovo te trgovine pa je preusmerila v investicijo Agrocentra Mlin v Cerknici.

Posledice opisanega spora pa ne nosita le udeleženi kmetijski zdruzi, pač pa tudi drugi subjekti, ki so poslovno vezani na prostore v objektih v lasti Kmetijske zadruga Cerknica, to so: Novolit, HKS Postojna, Nova Ljubljanska banka in kmetijsko svetovalna služba. Naštetih subjektov imajo namreč v najemu poslovne prostore, ki pa so potrebni temeljite obnove tudi zaradi tehničnih in varnostnih zahtev, ki jih morajo izpolnjevati poslovni prostori. Pokazali so pripravljenost za soinvestiranje v predvideno obnovo najetih prostorov. Ker dogovora med kmetijskima zadrugama o

upravljanju tega premoženja ni, so, oziroma bodo ti najemniki prisiljeni iskati nadomestne lokacije za svoje dejavnosti, stavbe se bodo izpraznile in bodo izpostavljene nadaljnjemu propadu.

Posredno pa imajo zaradi tega spora škodo tudi kmetje, ki so prikrajšani za popolno preskrbo s kmetijskim reprodukcijskim materialom na svojem območju in morajo po tovrstni material drugam, pa tudi vsi krajani Blok, ki so zainteresirani za izgled in razvoj Nove vasi.

Kdo bo prevzel in nosil breme odgovornosti, materialne in moralne, za posledice, ki so že vidne in bodo še nastale?

Ustanoviteljem obeh združenj, ki so z območja Blok, zato sledi poziv, naj v okviru njihovih upravljalških pravic ukrenejo potrebno, da pride do čimprejšnje razrešitve spora in tako preprečijo nadaljnje propadanje kmetijstva na Blokah.

Emil Zabukovec, poslovodja gradbeno-tehnične trgovine v Novi vasi in predsednik komisije za kmetijstvo občine Bloke

Novolitova trgovina je v zadnjem letu podvojila število prodajnih artiklov in je v zadovoljstvo potrošnikov vsak dan bolj založena. Vendar pa se srečuje z vse večjo prostorsko stisko, ki jo omejuje v nadaljevanju širitve. Firme, obrtniki ali pa tudi samo popoldanski »mojstri« znajo ceniti prednosti, ki jih prinaša nam in kraju. (R.P.)

Šola malo drugače

Vzgojno-izobraževalno delo na OŠ Tone Šraj – Aljoša poteka tudi izven predpisanih obveznosti. Učenci se izobražujejo v raznih kroških, dejavnostih.

Nekaj vam jih bomo predstavili.

Fotokrožek

Na naši šoli se je našlo nekaj nabritih fantov in dekle, ki se z nadarjenim učiteljem vsak četrtek

sušenja.

Tako je naše delovno popoldne oz. ne ravno delovno, bolj zabavno popoldne, ki ga preživimo vsak četrtek. Naš trud se bo, vsaj upamo, poplačal z dobrimi uspehi, saj se trenutno naša družina bori za čim boljši uspeh na polfinalu ŠKL.

Tamara Žgajnar in Blaž Mikuljan

Počitek.

poti v šolski temnici. Ko se le ta segreje in se film že razvije, vsi nestrpni stopimo v temnico. Ko luči ugasnejo in gori le rdeča žarnica, kot v kakšni kriminalki, vsi zavijamo rokave in že je slika na papirju. Potuje iz Rokovih rok v razvijalec. Ko se tam naplava, se na suhem otrese in skoči v vodo, kjer se le namaka. Da se ne bi kaj preveč razvilo, pa brž smukne v fiksir, kjer je, najmanj za eno uro, njeno bivališče. Pri tem postopku se seveda udeleženci oz. gledalci tega preskakovanja iz različnih tekočin hecemo (tudi učitelj Vinko, ki nas poučuje fotografske spretnosti, je zelo za hece). Ko ta postopek opravijo vsi negativni na filmu, se rdeča žarnica ugasne in prižge "prava" luč. Ko si vsi pomanemo oči, ki so nam za nekaj časa skoraj zakrnele, vsi bolj ali manj občudujemo nastale izdelke. Ko morajo uboge slike, kot da niso bile že dovolj v tekočini, še na 15-minutno spiranje, se v učilnici dogaja marsikaj in se tudi marsikaj izve. In že je čas, da se slike končno "obrišejo". Začne se obdobje

Planinski krožek

Na naši šoli deluje mnogo krožkov, med njimi tudi planinski. V krožek je vključenih 30 učencev nižje stopnje.

Učenci – planinci se navajajo na skrb za zdravo življenje, spoznavajo planinska pravila, razvijajo orientacijo, spoznavajo nove kraje, skrbijo za čisto naravo, opazujejo rastline in živali...

Za planinski pohod se primerno obujejo in oblečejo, s seboj vzamejo tudi malico in dobro voljo.

Obiskali smo bloške vzpetine, povzpeli smo se na Križno goro, Slivnico, Travno goro in Šmarno goro.

Prijetno druženje na pohodih popestrimo z nabiranjem kostanja, sankanjem, nabiranjem zvončkov, srečali smo se tudi "s čarovnico" ... Letos bomo poleg ostalih hribov obiskali tudi Snežnik. Lepo povabljeni vsi starši.

Prepričana sem, da bodo ti učenci znali zdravo izkoristiti prosti čas in upoštevati rek Kleista:

"Obstaja izvrsten učitelj, če ga razumemo: to je narava."

Mentorica: Pavla Ponikvar

Pojdimo se gledališče

Učenci že v nižjih razredih spontano in preko igre, nato pa tudi vodeno in sistematično vstopajo v samostojno branje in pisanje. Z lastno dejavnostjo odkrivajo in preizkušajo jezik za sporazumevanje, razmišljanje, ustvarjanje, učenje in zabavo.

Učenci so v šoli motivirani za vse štiri sporazumevalne dejavnosti (poslušanje in govorjenje ter branje in pisanje), saj jim te dejavnosti omogočajo spoznavanje sebe in sveta ter zadovoljujejo osnovne čustvene in družbene potrebe. Ob izkušnjah spoznavajo, da obvladovanje teh dejavnosti povečuje njihovo zmožnost delovanja v lastnem okolju ter spoznavanja in izražanja predmetnega, duhovnega in domišljjskega sveta.

Zato imamo v 4. r. vsako leto tudi dramski krožek. Prijav zanj je veliko – največkrat ves razred. Vsako leto uprizorimo čisto pravo igrice. Do sedaj smo uspešno uprizorili naslednje igrice: Obtoženi volk, Sneguljčica, Kdo je napravil Vidku srajčico, Kekec, Kraljevi smetanovi kolački, Zlati kamenčki, Tepček in zlata gos, Kam bežijo meseci.

Nastopamo doma na šoli, v kraju za krajane, po sosednjih osnovnih šolah. Gostovali smo tudi že v Ljubljani – Dom španskih borcev, v Slovenj Gradcu

smo z Vidkom nastopali v gledališkem maratonu.

Z igrice Tepček in zlata gos smo tekmovali na Vrhniki, kjer smo bili izbrani izmed vseh osnovnih šol v bivši občini Cerknica.

Učenci imajo to dejavnost zelo radi.

Mentorica: Zdenka Mazij

To read or not to read is not the question any more!

S tem sloganom smo se navdušeni učitelji angleškega jezika pred nekaj leti vključili v tekmovanje za anleško bralno značko **EPI reading badge**, ki ga je organiziral **Šolski Epicenter** iz Ljubljane.

Zakaj navdušeni? Ker smo bili prej bolj ali manj prepuščeni sebi v izbiranju beril v tujem jeziku in včasih nekoliko nerodni pri izbiri. Epicenter pa nam je ponudil bogato paleto najrazličnejših knjig, dostopnih skorajda vsem učencem na določeni stopnji znanja tujega jezika. Že takoj na začetku sem ugotovila, da so učenci novost hitro in lepo sprejeli. Z veseljem so se lotili privlačnega branja in si tako na zanimiv in zabaven način bogatili besedni zaklad. Predvsem pa so se znebili strahu pred "knjigo v tujem jeziku". Tudi nagrade so zanimive in privlačne. Prav vsak, ki mu uspe prebrati vseh pet knjig za bralno značko, prejme ob zaključku šolskega leta priponko. Učenci, ki na tekmovanju dosežejo več točk, osvojijo tudi diplomo, tisti najboljši, ki dosegajo izjemno dobre rezultate, pa poleg priponke in diplome prejmejo tudi knjigo. Z veseljem povemo, da imamo

Končano je, sledi samo še priklon.

vsako leto tudi nekaj takšnih, kar je za tako majhno šolo, kot je naša, lep uspeh.

In koliko učencev tekmuje za bralno značko? Veliko, včasih tudi več kot polovica razreda. Ob začetku šolskega leta se prijavijo na tekmovanje. Med letom se včasih zgodi, da komu zmanjka časa in volje in mu vseh knjig ne uspe prebrati. Vendar velika večina prijavljenih učencev tekmovanje uspešno zaključi. V anketi ob koncu tekmovanja vsako leto izberemo knjigo, ki nam je bila najbolj všeč, in obljubimo, da bomo prihodnje leto spet tekmovali.

Mentorica: Grozdana Gornik

Piraminda

Ob 8. marcu

Kraj: Osnovna šola Toneta Šraja – Aljoše, Nova vas – Bloke, učilnica tretjega razreda.

Čas: 9. marec 2000 ob 16. uri.

Vzrok: Napetosti v ozračju vetrovnega popoldneva, ko so sončni žarki vztrajno in nagajivo silili skozi okna učilnice na vznemirjene glavice tretjarjev, je bil nastop za starše in povablence v okviru drugega razrednega roditeljskega sestanka.

V prvem delu nastopa so se zvrstile recitacije in najhujša trema in napetost sta se počasi umikali. Blagodejni aplavz publike po vsakem prizoru pa je neprijetne občutke popolnoma pregnal.

Mnenja in vtisi nekaterih otrok po nastopu:

Jure Žnidaršič: Tremo sem imel samo pri recitacijah. Ko sva s Klemenom nastopila v dvogovoru, sem imel vesel občutek. Ob nastopu mojih sošolk in sošolcev sem ves čas mislil: "Ali nam bo uspelo?" "Ob zadnjem plesu sem bil malo žalosten, ker smo se morali posloviti in iti domov.

Veronika Marolt: Bilo me je strah. Mislila sem, da bo trajal dolgo. Bila sem čisto mokra po

rokah. Bala sem se, da se bom zmotila, a se nisem in strah je minil. Nazadnje smo plesali. Moj oči je bil navdušen. Imela sem se lepo in bila sem vesela, da smo nastopili.

Sara Kraševac: Nastop pred starši nam je uspel. Ko sem videla, da se nobenemu ni zataknilo, sem vedela, da se tudi meni ne bo. Mislim, da so se starši zabavali. Darila, ki smo jih naredili zanje, so jim bila všeč. Moji starši so bili veseli in ponosni name in upam, da je bila zadovoljna tudi učiteljica.

Za tretji razred Milka Mišič

Navijaška skupina – bloški mehurčki

Pred tremi leti smo se na naši šoli vključili v projekt ŠKL, v okviru katerega smo ustanovili tudi našo navijaško skupino.

Naši prvi koraki so bili zelo negotovi, zato smo med nas povabili inštruktorico Lenče Nikolovo. Ta nam je predstavila pomen navijaških skupin in nam dala prve napotke. Počasi je nastajala naša koreografija in z njo smo se predstavile na vseh tekmah naših košarkarjev. Predstavile smo se tudi na področnem tekmovanju v Vipavi. Uvrstile smo se v drugo polovico tekmovalnih ekip, zato nam je zmanjkalo poguma za tekmovanje v polfinalu. Sama uvrstitev pa nam je dala še več elana za nadaljnje delo.

Drugo leto smo začele z veliko volje in navdiha. Hitro smo imele sestavljeno koreografijo. V njej smo imele že zelo težke prvine kot so piramide, skoki in razne formacije. Redno smo vadile vsak četrtek in se predstavljale na vseh tekmah naših košarkarjev. Tako smo v šolskem letu 1998/99 imele kar 10 nastopov, saj so se naši košarkarji povzpeli do polfinala. Prišel je tudi čas našega tekmovanja. Na področnem tekmovanju v Cerknici smo bile zelo uspešne in že smo se veselile polfinala in četrtfinala. To tekmovanje je bilo v Slovenskih Konjicah. V polfinalu smo dosegle odlično mesto in prišle v četrt finale, kamor smo šle z vsem žarom in tudi tremo. Naši elementi so bili dobro izvedeni, dvorana je ploskala in nas vzpodbujala. Še končna piramida – tekmovalki se je sezula copata, piramida je zdrsnila in pristale smo na 5.

mestu. S solzami v očeh smo zapustile parter in se tako poslovile od finala. Volje pa še vedno nismo izgubile.

V šolskem letu 1999/00 smo se zopet zbrale, nekoliko pomladile našo skupino in pričele s treningi. Nova koreografija je počasi nastajala. Hodile smo na tekme z našimi košarkarji, jih vzpodbujale in predstavljale naše delo. Kot inštruktorica nas je obiskala tudi **Natalie Voight** iz Amerike in nam dala nekaj pomembnih napotkov. Trening se je nadaljeval in v soboto 11. marca smo šle na področno tekmovanje v Šentjur pri Celju. Zasedle smo odlično 2. mesto in se uvrstile na naslednje tekmovanje. Morda bomo letos le tekmovali v finalu, v hali Tivoli?

Kristina Hace, mentorica navijaške skupine

Likovni krožek

Človek si že od nekdaj želi ustvarjati, kajti njegove roke nikoli ne mirujejo. Prste razgibava, bodisi s kuhanjem, z gnetenjem, rezanjem, oblikovanjem...

V otrocih tli želja po izražanju, ne glede na material, ki ga imajo. Svoja čustva, težave in želje lahko izlijejo skupaj s svojimi izdelki. Ko se otrok likovno izraža, se v njem porodi sreča, ki ga lahko spremlja še dolgo potem. Otrokov jaz se oblikuje in gradi.

Z eno samo negativno izjavo lahko pri otroku povzročimo nastajanje vrzeli, ki jih kasneje le s težavo zapolnijo s pozitivno samopodobo.

V začetku šolskega leta sem se odločila, da začnem z likovnim krožkom in sicer v drugem razredu. Prijavilo se je 16 otrok. Po dveh združenih srečanjih smo se skupaj z učenci odločili, da oblikujemo dve skupini – dečke in deklice. Sedaj delamo v mirnejšem

vzdušju in tudi koncentracija ter zanimanje za delo sta pri otrocih večja. Naše delo smo razširili še na tretjo skupino.

V likovni krožek bi se rado vključilo veliko otrok, še posebej takrat, ko v šoli naredimo razstavo naših izdelkov.

Preden smo začeli s krožkom, starše obvestila, da krožek plačajo učenci v dveh obrokih in sicer po 1. 500 SIT. Denar potrebujemo, ker so določeni materiali dragi, le-te pa osebno nabavljam v Ljubljani.

Pri našem delu smo do sedaj uporabljali: blago, vrvice, DAS maso, stewaform maso za ulivanje, žičko, rafijo, barvno lepenko, krep papir, lesene paličice, balone, moko, sol, barvne tuše, sponke za broške, razne plastične kalupe, barvno valovito lepenko, makarone, bleščice, spreje, nitke, perlice, sponke za zaključek ogrlic, raztegljivo valovito lepenko, kosmate žičke, kroglice iz stiropora, tempera barvo...

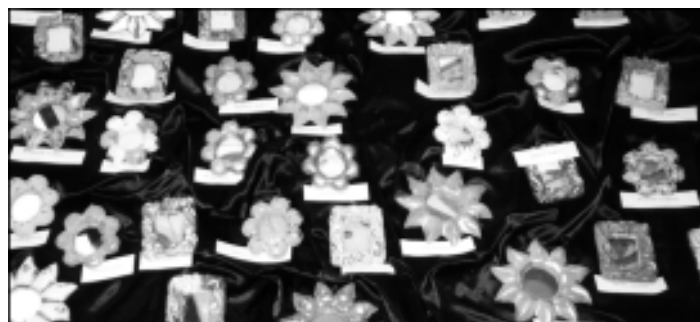
Materiali so raznoliki in dovolj zanimivi, da otroci lahko razvijajo svoje sposobnosti in občutijo možnosti, ki jim jih naštetih materialov ponujajo.

V načrtu imam še veliko zanimivega ustvarjanja, ki pa ga bom otrokom razkrila sproti.

Najbolj me razveseljuje in navdušuje, da otroci sami od sebe doma poskušajo narediti podobne izdelke. Vsi zelo radi obiskujejo likovni krožek. Že teden dni prej me ustavljajo na hodniku in sprašujejo, kaj bomo delali naslednjič.

Mentorica: Petja Ilejšič

Naslednjič vam bomo poročali, kako smo uspešni pri pouku, kakšne uvrstitve dosegamo na tekmovanjih in še več zanimivosti iz našega vsakdana.

Nekaj naših izdelkov.

Velika noč – največji krščanski praznik

Cerkveno leto je oblikovano nekoliko drugače kot navadno, civilno. V njegovem središču je velika noč, praznik vseh praznikov. Vse drugo je razporejeno tako, da je vedno znova poudarjeno osrednje sporočilo krščanstva: smrt ni konec vsega, živeli bomo večno, odrešeni po Jezusu, ki je sam bil mrtev, pa je vstal in živi.

Od adventa preko božiča in posta raste pričakovanje tega dogodka. Nato sledi še čas do vnebohoda in binkošti, ko se nekako sklene spomin na dogodke, povezane s Kristusovim vstajenjem. Velika noč v malem pa je seveda vsaka nedelja!

Velika noč je torej po svojem pomenu večji praznik kot božič. Tudi mnogi kristjani se tega ne zavedajo vedno. V naših krajih je pač božič za oči lepši in barvitejši zaradi okrašenih smrečic, migetajočih lučk, snežne beline, mogoče tudi zaradi bučnih prednovoletnih praznovanj.

Veliko noč začnemo praznovati pravzaprav že z začetkom posta, s pepelnično sredo. Štirideset dni raste pričakovanje, želja po odrešitvi in osvoboditvi, kar dobi svoj zunanji izraz na velikonočno jutro, ko svoje veselje pokažemo tudi navzven. Kot da svoje radosti ne bi znali obrzdati, v procesiji poneseemo Vstalega po vasi in ga pokažemo vsem: vstal je, vstali bomo tudi mi! Čeprav je na Blokah na veliko nedeljo zjutraj pogosto mrz, tudi sneg je še možen, zlasti kadar je velika noč bolj zgodaj kot letos, pa je tedaj vsem vernikom gotovo toplo pri srcu. Farni zvon slovesno pritrkava, cerkveni zbor prepeva v čisto drugačnih tonih kot pri postnih mašah, bandera slovesno vihrajo v vetru, okna hiš, mimo katerih gre sprevod z Vstalom, so tudi praznično okrašena s cvetjem in gorečimi svečami.

Da bi bilo to veselje lahko resnično, procesija pa izraz vere in ne le lep zrežiran nastop župnika in nekaterih župljanov, je potrebna

priprava. Daljna priprava je post. To je priložnost, da se duhovno prenovimo, da se odpovedujemo na področjih, kjer se ne znamo dobro obvladati, to je čas za žrtve, ki utrjujejo voljo, in čas, ki omogoča več molitve. V takem pojmovanju posta verjetno tudi

spomnili zakritih križev v cerkvi. Cvetna nedelja, spomin Jezusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem, je še vedno v naši zavesti, mogoče njen pomen celo raste zaradi različnih spremljajočih dogajanj, npr. tekmovanj v izdelavi butar. Bloške butare niso bile

zdržek od mesa ob petkih ne bi smel biti pretežak. Štirideset dni pa traja to obdobje v spomin na štiridesetletno blodenje Izraelcev po puščavi, preden so smeli priti v obljubljeno deželo, in v spomin na Jezusov štiridesetdnevni umik v puščavo.

Bližje je velika noč, več je slovesnosti, obredov in tudi običajev. Tiha nedelja, štirinajst dni pred veliko nočjo, se je sicer nekako izgubila iz naše zavesti – starejši pa se bodo gotovo še

nikoli pretirano bahave, sestavljene pa so iz lesa, ki raste okoli nas, zelenje je navadno bršljan, mogoče bodičje, manjkati ne sme vsaj vejica oljke. Nekaj barvitosti dajejo butari cvetovi dreva.

Sledi veliki teden. To je bližja priprava na veliko noč. Doma je to običajno čas "generalnega čiščenja" in priprav velikonočnih dobrot, v cerkvi pa obredov, ki so spomin na dogodke zadnjih dni pred Jezusovim trpljenjem, smrtjo in vstajenjem. Tudi po domovih so

včasih življenje zaznamovali različni običaji – npr. kajenje prostorov z lesom iz butar cvetne nedelje. Posebno lepo je dišalo, kadar so bili lesu dodani veliki koren in dišče korenine prvega spomladanskega zelenja. Prostore so gospodinje pokadile zgodaj zjutraj na veliko sredo, četrtek, petek in soboto. Na veliko sredo se je po tradiciji v cerkvi postavljala božji grob.

Veliki četrtek in petek zaznamujejo predvsem obredi v cerkvi. Na veliki četrtek utihnejo zvonovi – "odletijo v Rim na božjo pot". Znova se oglasijo šele med slovesno mašo na veliko soboto zvečer. Veliki četrtek je predvsem spomin Jezusove zadnje večerje in Jezusovega predsmrtnega trpljenja na Oljski gori, preden je bil izdan in prijet. Veliki petek je spomin trpljenja in smrti na križu. Ta dan je tudi edini, ko v cerkvi ni maše, temveč le posebno bogoslužje. Velika sobota je najprej spomin na Jezusa v grobu, zvečer pa že veselega dogodka – vstajenja. Na veliko soboto je zgodaj zjutraj blagoslov ognja pri farni cerkvi, ki ga potem fantje raznesejo po hišah vse župnije, blagoslavljanje velikonočnih jedi po podružnicah, ves dan prihajajo verniki v cerkev molit k božjemu grobu. Zvečer pa se spet zberejo v cerkvi pri vigiliji, bedenju: blagoslov velikonočnega kresa, ki simbolizira zmago Kristusa nad smrtjo, blagoslov velikonočne sveče in nato slovesna aleluja. Zazvonijo zvonovi, ton cerkvenih pesmi je spet vesel in poskočen: Jezus je vstal!

Na velikonočno jutro je najprej na vrsti procesija, nato slovesna maša, doma pa zajtrk! Na mizi so jedi, ki so bile blagoslovljene dan prej. Po tradiciji so to: kos prekajenega mesa, kolač ali kaka druga oblika potice, pirhi in hren. Jedi imajo simbolne pomene – hren spominja na Kristusove žeblje, rdeči pirhi na Kristusove rane in prelito kri, kolač na trnovo krono. Tako zajtrk ni samo okusna hrana, ampak je tudi obred, molitev. Jedi so bile blagoslovljene, zato česar ni mogoče zaužiti, gre lahko le v ogenj, ne v smeti, so bili včasih prepričani.

Velikonočna nedelja je bila **Nadaljevanje na 12. strani**

Jože Dular (1915 – 2000)

Še tri tedne naj bi počakala Brezobzirna in Nepodkupljiva, pa bi dočakal 85 let.

Jože Dular, profesor materinščine, pesnik in pisatelj in publicist, etnolog in muzejski delavec – tri desetletja ravnatelj belokranjskega pokrajinskega muzeja ter od ustanovitve do upokojitve ravnatelj slovenskega gasilskega muzeja... Predvsem pa, kot ga je označil prijatelj, sodobnik, sošolec, sodelavec in prevajalec Janko Moder, "več kot dober človek".

Po rojstvu Dolenjec – iz Vavte vasi pri Novem mestu – po svojih umetniških delih, pesmih, novelah, povestih in romanih mehka in navihano veseljaška, blaga dolenjska duša, lirično občutljiva in krhka kot puhasta svetla meglica nad zeleno Krko, kot mogočna tiha vrba, ki namaka korenine v zgodovini svoje reke, raste iz nje, živi z njeno preteklostjo, spremlja in usmerja njeno sedanjost in bo krotila s svojimi mogočnimi koreninami njeno nepredvidljivo prihodnost. V njenem božajočem zelenju in v mogočem razraženem podvodju je kljub navidezni zeleni preglednosti še zmeraj polno tihih, mirnih in dobro pritajenih globočin. Za lapuh in za lokvanje, za ribe, za rake, za sanje, piščevce in bralčeve.

To je Jože Dular – s te strani Gorjancev. Ne le Krka, tudi Dular živi naprej.

Umetniško strugo v njem je nedvomno urezala Krka. Od izvira do izteka je njen in od izvira do izliva je njegova.

Njegovo poklicno pot, profesorsko, predvsem pa etnografsko, muzejsko raziskovalno in publicistično, pa je urezala Kolpa – onstran Gorjancev.

Za Janezom Trdino je vse te kraje pretaknil in pregledal še – Jože Dular. Predvsem njihove vasi in trge na sončni, južni strani, njihove ljudi – vse: staroslovenske, žumberačke in uskoške, sosedsko hrvaške. Vse enako ima rad. Od vsakega poskusi kupico doma, težko, z ljubeznijo pridelane pijače in vsi ga imajo enako radi. Jože

Dular ni imel sovražnikov. Takega človeka ni mogoče mrziti.

Tri desetletja je vodil Belokranjski muzej. Vsaka starina mu je bila dragocena, vsaka je imela svojo zgodbo, ki jo je z ljubeznijo in previdno odgrebel, da bi našel njen pravi zgodovinski smisel. V Jožetu Dularju sta zgodovinska in narodopisna znanost živeli skupaj, prepleteni s čarovnijo umetnosti. Vsebina skupaj z obliko, trda resničnost materialnega sveta s čudodelno umetniško ukrojeno obliko, črto in besedo. Zato se tudi njegova čisto znanstvena dela, vseh je okoli trideset, opremljena z vsemi lastnostmi znanstvene publikacije – številkami, zvezdicami in opombami in pojasnili – berejo kot leposlovje. Te njegove, večinoma ne preobsežne knjižice, vodniki, razprave, raziskave, eseji – človeka ne napolnijo samo z novim, suhim znanjem, temveč tudi z novo lepoto, z novim bogastvom, z novim čudenjem, kako je moč v vsakem človekovem delu, v vsakem njegovem preprostem izdelku najti toliko lepote in dobrote in ljubezni, da jo je ne le vredno, marveč kar nujno vzeti v roke, zavarovati jo in shraniti za vse rodove, ki še pridejo za nami. Kajti – kaj pa smo ljudje, če ne poganjki svojih debel? Kaj pa smo, če nismo črepinje neke stare posode, ki je nekoč davno pretakala največ vode, malo, premalo pa tudi vina in rezkih zdravih sokov, pa veliko in kolikor je je, je je bilo preveč – goste, žive, mlade krvi?

To zgodovino je Dular pretakal skozi svoje kmečke roke in nam na vsakem koraku kazal: Lej, takšni smo bili včeraj, takšni pa predčerašnjim; v 3. tisočletju – boste pa takšni.

Ker ja v nas vendarle ostalo nekaj njegove dobrohotnosti in razumevanja, občutljivosti za poštenost in pravičnost in lepoto – je vendarle upati, da bo ljudstvo 21. stoletja za kanec boljše, kot je bilo to naše v 20. stoletju.

Midva sva se pravzaprav pozno spoznala. Bral sem njegove romane o Krki. Iz njegovih knjig

sem si ustvaril tisto mehko podobo Dolenjske, še preden sem ga spoznal. Ko smo se leta 1992 prvič dobili v šoli na Blokah, so od osmih članov Literarnega kluba, ki ga je leta 1939 ustanovil Ivan Čampa v Ljubljani – živeli še štirje. Dular in Kastelic sta bila organizatorja spominskega srečanja; ustanovitelj Čampa je že 50 let ležal zakopan za bloško

kasarno. Ustrelili so ga Italijani ob še nekaterih sodelavcih OF. Hinavsko, kot so znali Lahi.

Ivan Čampa, leto starejši od Dularja, je Literarni klub ustanovil z namenom, da bi pomagal sebi in tovarišem, vrstnikom, "generaciji pred zaprtimi vrati," do objav njihovih prvih pesniških zbirk in večerniških povesti. Starejši, vase zaprti pisateljski klani jih niso pustili blizu in Čampa je sebi in svojemu klubu, s tem da je bila to tudi založba, dobesedno odskrnil vrata v javnost.

In tega mu niso pozabili. 50 let po njegovi smrti so se hvaležno spomnili nanj, na njegovo svetlo podobo, na njegova revna študentska leta in njegovo mlado poezijo. To je bila lepa gesta teh starih ljubljanskih kameradov, ki so jih družili podobni mladi ideali, podobna hotenja in podobna nemoč. Leta 1962, ob 20-letnici smrti, je Dular zbral Čampove še neobjavljene pesmi, jim napisal spremno besedo in jih izdal pod naslovom *Ivje se iskri*. Tudi najino zadnje srečanje – 21. aprila lansko leto – je bilo namenjeno Ivanu Čampi. Prišel mi je na Bloke povedat, da sta z Jožetom

Kastelicem, poleg njega še edinim živečim članom Čampovega Literarnega kluba, v dogovoru, da ob 60-letnici ustanovitve v drobni knjižici zbereta in objavita spomine na člane kluba in na njihova mladostna dela iz tistih zadnjih predvojnih in prvih vojnih let. Dogovorila sva se, da bom v publikaciji sodeloval po svojih močeh, ki mi jih narekuje poklic

in dejstvo, da že četrto stoletja živim na Čampovih Blokah. Takrat sva se videla zadnjič. Zakaj dober teden kasneje je prišla vest: Jožeta Dularja je kap.

V metliškem domu počitka so skrbeli zanj še te zadnje mesece in po kar vzpodbudnih nekajkratnih izboljšanjih je prišlo, kar je še imelo priti. Na pogrebu je hotel samo svoje najbližje. Skromna profesorska duša ni maral nobenega pompa. Tudi okrog svoje smrti ne. Dolenjska s te strani Gorjancev mu bo večno hvaležna za njegove ne le domačijske, tudi resnično domače zgodbe: Ljudje ob Krki, Krka umira, Krka pa teče naprej, Na oni strani Krke...

Ljudje z one strani Gorjancev, Belokranjci, pa se ga bodo spominjali kot neutrudnega zapisovalca življanskih zgodb, vsega pomembnega, kar je te, nekoliko odmaknjene, samosvoje, toda vselej prave Slovence tostran Kolpe gnalo naprej in jih ob vsem hudem, kar so doživljali iz dobe v dobo, ohranilo našemu, slovenskemu narodu kot njegov – naj mi ne zamerijo vsi ostali – najzlahtnejši del.

Nadaljevanje na 12. strani

Nadaljevanje z 10. strani

nekoč podobno kot božič namenjena predvsem obisku cerkve in družini, šele velikonočni ponedeljek je ljudi spravil ven – v Emavs, kot so rekli. Na Blokah je bil to tradicionalni obisk maše pri Sv. Urhu. Tradicija se po letih, ko je bil velikonočni ponedeljek navaden delovni dan in torej praznovanje stisnjeno le na nedeljo, spet počasi obnavlja.

Velikonočni prazniki se zaključijo na belo nedeljo. V cerkvi so tedaj še bandera od velike noči, maša je nekoliko slovesnejša – starejši so rekli, da je to "druga velika noč". Nekoč je bil to dan, ko so krščeni odložili bela oblačila, ki so jih dobili pri krstu (krščevali so le o veliki noči).

V cerkvenem letu sledi še pet velikonočnih nedelj, petdeseti dan po veliki noči so binkošti (beseda prihaja iz grške pentekoste preko nemške Pfingsten – v grščini pomeni petdeseti dan), deset dni poprej je vnebohod, deset dni zatem pa telovo: Nedelje do naslednjega adventa so spet "navadne".

France Ivančič

Nadaljevanje z 11. strani

In Bločani smo mu dolžni biti hvaležni, da se je tam od daleč z one strani Krke in Gorjancev med spomini na svoja mladostna leta spomnil tudi Blok in prijatelja Ivana Čampe, s katerim sta pred 60 leti skupaj sanjala boljši in pravičnejši svet.

In kadar se bomo Bločani oglašali v Metliki, bomo v metliškem gradu obiskali Belokranjski muzej in iskali v njegovih vitrinah korenine in različnosti z narodi južno od nas. In pod isto streho bomo pregledali slovenski gasilski muzej, kjer je skrbno spravljena tudi stara bloška brizgalna. Nad prvo ustanovo je bedel in jo skrbno dopolnjeval 30 let, gasilski muzej pa je bil "njegov" od svojega začetka do Dularjeve smrti.

Rad je imel Bloke, rad je imel vse dobre in delovne ljudi, rad je živel...

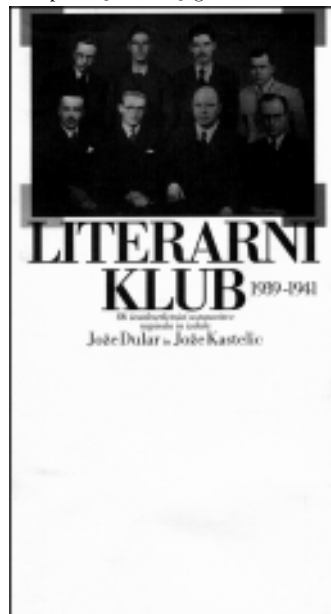
In zaslužil si je miren počitek v svobodni belokranjski zemlji ter neminljivega in blagega spomina nas vseh, ki smo za njim ostali.

Janez Praprotnik

Najlepši spomenik Ivanu Čampi

Dragocena knjiga zadnjih dveh članov Literarnega kluba ob 60-letnici njegove ustanovitve.

Ko naj bi bila ta številka bloškega glasila že v tisku, 1. aprila t. l., sem po pošti prejel nadvse skrbno urejeno in lepo oblikovano in opremljeno knjigo z naslovom

Portreti članov Literarnega kluba. V Portretih so na kratko podani osnovni biografski podatki, življenjske usode in slovstvena dejavnost vseh desetih članov, kolikor jih je kakorkoli dejavno živel s klubom v tistem poltretjem letu njegovega obstajanja. To so naslednja imena: Jože Brejc (po vojni Jože Javoršek), Ivan Čampa, Jože Dular, Jože Kastelic, Cene Kranjc, Bogomir Magajna, France Novšak, Severin Šali, Cene Vipotnik in Jože Vombergar.

Knjiga je izjemno zanimiva ne le za literarne grebatorje in sladokusce, ampak za vsakogar, ki ga kakorkoli zanima življenje "generacije pred zaprtimi vrati" zadnjih šestdesetih let. Pisatelja se nalašč strogo vzdržita kakršnihkoli političnih in ideoloških ocen in opredeljevanj, vendar se med vrsticami dá mnogokaj prebrati. Tako bralec ne more neprizadet npr. mimo stavka: "Italijansko vojaško sodišče je vedelo za Čampovo delo v OF in ga je obsodilo na smrt..." Ne da bi

iz povsem verodostojnih virov zvemo za dobršen del slovenske in posebej bloške kulturne zgodovine.

Obravnavana knjiga je tudi oblikovno lep izdelek, na gosto obogaten s celostranskimi portreti članov kluba in z nekaterimi zgodovinskimi viri: vabili na literarne večere, naslovnice prvotiskov; ponatisnjen je tudi notni zapis Ribarovičeve uglasbitve Čampove pesmi *Skrivnost ob ribniku*.

Knjigo je oblikoval Matjaž Vipotnik, sin pesnika Ceneta Vipotnika, člana Literarnega kluba, ki je tudi sicer ožje povezan z našimi kraji, saj je zadnje leto pred vojno kot profesor – romanist poučeval na meščanski šoli na Rakeku.

Zdaj je iz Čampove literarne družine ostal samo še 87-letni Jože Kastelic. Knjiga njegovih pesmi *Prve podobe* je bila prva edicija Literarnega kluba; zdaj, po 60 letih bogatega ustvarjalnega in raziskovalnega dela, v Prešernovem

Literarni klub 1939 – 1941, in pojasnilnim podnaslovom: Ob 60-letnici ustanovitve napisala in izdala Jože Dular in Jože Kastelic.

Poslal mi jo je dr. Janez Dular, sin pokojnega pisatelja Jožeta Dularja.

"Priloženo Vam pošiljam zadnjo očetovo knjigo, ki sta jo izdala skupaj s prijateljem Jožetom Kastelicem... Izmučen od bolezni je še opravil zadnje korekture, njenega izida pa žal ni več dočakal," pristavlja sin na spremljajočem listu. V poldrugem dnevu sem knjigo – ne prebral, preštudiral, kar se mi že dolgo ni posrečilo. Knjiga obsega 140 strani poljudnoznanstvenega teksta in spremljajočih ponatisov originalnih dokumentov in fotografij. Prvih 90 strani z naslovom **Literarni klub in Ivan Čampa**, na katerih je opisana življenjska pot in slovstveno snovanje našega pesnika, je prispeval Jože Dular; drugi, nekoliko krajši, toda zelo sistematičen, tehten in pregleden prispevek pa je delo Jožeta Kastelica in nosi zgovoren naslov:

Člani literarnega kluba

hotel, pomisliš na izdajo in izdajalca... Kdorkoli je že bil, je s svojim Judeževim poslom osramotil svojo slovensko mater, ki ga je nosila in rodila, ter lačno bloško zemljo, ki ga je redila.

Zato bi bilo prav, da se naša matična knjižnica in knjižnica v šoli založita z ustreznim številom izvodov te knjige, da se z njeno bogato vsebino seznanijo naši zrelejši osnovnošolci in še posebej srednješolci in študentje.

S to knjigo nam je naravnost na pladnju ponujena možnost, da

letu, pa čakamo, da pride iz tiskarne njegovo delo, za katerega naslov si je izposodil verz iz Prešernove elegije: *Mogla umreti ni stara Sibila...* To bo knjiga, ki obravnava zanimivo in še nikjer v celoti obdelano témo prešernoslovja: Prešeren in antika.

Avtorju, temu zadnjemu zvestemu Čampovemu prijatelju, želimo – kaj mu moremo lepšega pri teh letih – kot še velihko lepih dni trdnega zdravja.

Janez Praprotnik

Glasilo občine Bloke

*Spšostovani,
prazniki so se mi še polepšali,
ko sem imela priložnost prebrati Vaše
glasilo. Veseli me, da ste se odločili
za ta "projekt" (kot je zdaj moderno
reči) in prepričana sem, da boste po
bloški maniri vztrajali (neposvečeni
temu pravijo tudi bloška trma).*

*Čestitam vsem, ki ste sodelovali
pri vsebinski, organizacijski in
tehnični zasnovi glasila. Želim Vam
kar največ dobrih prispevkov in
dober odziv med Bločani, za katere
vem, da so kritična publika.*

*Vsem želim uspešno novo leto in
Vas lepo pozdravljam*

Mira Turk Škraba

V Ljubljani, 3. januarja 2000

Tradicionalni Bloški teki

*Pred menoj, na mizi, je prva
številka Glasila občine Bloke, ki ste
mi ga poslali že pred božičem in za
katerega se najtopleje zahvaljujem.*

*Glasila sem vesel in se v
prepričanju, da mi boste poslali tudi
naslednje številke, že vnaprej
zahvaljujem!*

*Ob izraženem veselju in
zadovoljstvu pa mi je v srce kanila
tudi kaplja pelina. Velika!
Nepojmljivo se mi namreč zdi, da jo
je povzročila zavestna opredelitev,
prej bi pristal na nehote storjeno mi
krivico. Ta storjena mi krivica je
povzročena s podnapisom k sliki na
17 str. Glasila, ki se glasi: "Tekmo*

*je kot običajno komentiral Tone
Urbas."*

*Najmanj 4/5 članov
uredniškega odbora seveda ve, da to
ni res. Razen zadnjih tekov je bilo
komentiranje Bloških tekov moje
delo, kar kajpak izhaja iz
dejanskega stanja, svojo potrditev pa
dobi tudi v Biltenih Bloških tekov,
vse od začetka, t. j. od 1975. leta
naprej. V prid objektivnosti
informiranja, ki naj ga Glasilo
ima, bo potrebno napis pod sliko na
str. 17 v prihodnji številki Glasila
ustrezno korigirati in pojasniti
napako ter objaviti pravičen
podatek, hkrati pa se podpisnemu
ustrezno opravičiti, vse seveda v
skladu z Zakonom o tisku. Vnaprej
hvala!*

*V prid objektivnosti bi veljalo
nekaj malenkosti dodati tudi k
članku "Tradicionalni Bloški teki"
v tej isti številki Glasila. Prispevek
ne navaja glavnega vzroka za
desetletni izpad te množične
prireditve, vzrok je bil v
pomankanju snežne odeje, sicer tako
značilne prav za naše Bloke. Ob
vsem dolžnem spoštovanju do
sorjaka in pieteti se tudi ne morem
strinjati z navedbo v tem istem
članku, da je bil pok. Ivan Žurga
"oče" Bloških tekov. Dejstvo je
namreč, da nas je bilo več, med njimi
tudi jaz, ki sem še vedno in samo
Bločan. Skupaj s sodelavcem, žal že
tudi pokojnim Lojzetom Lahom, sva
za idejo hitro pridobila g. Franceta*

*Kranjca in smo tako s še številnimi
drugimi "očeti" ob ugodnih
vremenskih pogojih privabili na
Bloške teke tudi do 2.500
udeležencev. Ta dejstva, kot je že
rečeno zgoraj, pozna tudi 4/5
uredniškega odbora Glasila, ki tudi
ve, da smo vse delo opravljali
amatersko, zastonj, čeprav so bili
kasneje očitki, kako smo dosti in
mastno zaslužili. Ne, to ni in ne
more biti res! Sam sem delal z
občutkom, da sem to kot Bločan
dolžan storiti za svoj rojstni kraj in
tega prepričanja ostajam ves čas, saj
sem v zadnjem času z veseljem
sodeloval pri pripravi in izvedbi
slavnosti, s katero smo počastili
spomin na našega velikega rojaka
prof. dr. Božidarja Lavriča, zaradi
česar sem prišel v Novo vas trikrat,
pa nisem zaračunal niti potnih
stroškov. Res pa je, da me za
povračilo teh stroškov ni nihče
vprašal ali to omenil; ne da bi
omenjal kakršenkoli honorar za
zasnovo same slovesnosti, katera je
bila v prid izboljšanja in tudi v moje
veselje in zadovoljstvo ustrezno
umetniško dopolnjena in izvedena
v vsesplošno zadovoljstvo prisotnih.*

*Zaradi vsega tukaj
napisanega pri zrelih in
razgledanih ljudeh ne more biti
zamere, saj ima pričujoče pisanje
namen zgolj prispevati k
objektivnosti poročanja, do katerega
smo Bločani upravičeni.*

Pri vašem nadaljnjem delu

*vam izrekam kar najboljše želje za
vsestransko uspešnost, tako pri
nadaljnjem izhajanju Glasila, kot
tudi izreči vse najboljše želje za
življenje in razvoj Občine Bloke!*

Pozdravljeni!

Ivan Urbas

Gospod Ivan Urbas nas v
pismu opozarja na dve vsebinski
napaki.

1. Za napačen podnapis k
fotografiji z lanskimi Bloškimi teki
je pač kriv odgovorni urednik, ki
mu je seveda pomagal tiskarski
škrat. Ta mu je v časovni stiski
vrnil besedi "kot običajno", vsi pa
vemo, da je vseh deset prireditev
Bloški teki komentiral gospod Ivan
Urbas. Tone Urbas pa je običajno
komentator Kmečkih iger.

2. Za drugo napako, to je o
očetovstvu Bloških tekov, smo
poprosili za mnenje avtorja članka
Jožeta Marolta. Ta nam je dejal,
da se je v tej misli želel oddolžiti
spominu na mnogo prezgodaj
umrlega Ivana Žurga, ki je bil
začetnik smučarskega teka na
Blokah. Prav tako pa mu je z zelo
skromnimi in nezanesljivimi
tehničnimi sredstvi uspelo
pripraviti vsako leto več kot 30
kilometrov dolgo progo.

Za obe napaki se gospodu
Ivanu Urbasu in ostalim
prizadetim opravičujem.

Odgovorni urednik

Spremembe prostorskih planskih aktov

Občinski svet občine Bloke je
na 11. redni seji potrdil program
priprave sprememb in dopolnitev
prostorskih sestavin dolgoročnega
in družbenega plana Občine
Loška dolina za območje Občine
Bloke. Program priprave je bil
objavljen v Uradnem listu RS, št.
26/00.

**Občane obveščamo, da
lahko podajo pobude – vloge za
posege v prostor. Končni rok za
sprejemanje pobud je 3. 5.
2000. Vloge oddaste pisno na
sedežu Občine Bloke vsak dan
do omenjenega roka.**

Občina Bloke

Koledar prireditev

Naša občina v redakciji
Turističnega društva Postojna
skupaj z drugimi kraško-
notranjskimi občinami izdaja vsak
mesec koledar prireditev. Vsa
društva in ustanove na Blokah smo
že prosili, da do vsakega 20. v
mesecu sporočijo na občino,
kakšne prireditve pripravljajo ter
datum, uro in kraj prireditve.
Vendar je odziv slab. Kar nekaj
prireditev je bilo letos na Blokah,
ki niso bile vnesene v ta koledar.
Ponovno prosimo, da o vseh takih
ali drugačnih prireditvah obvestite
občino, da to sporoči naprej
izdajatelju oz. v tiskarno. Tako
bodo tudi v svetu vedeli, da se na
Blokah vedno nekaj dogaja – ne
samo pluzenje, asfaltiranje in
druge komunalne zadeve.

France Škrabec

Kdo pozna lastnika?

*V prejšnji številki smo predstavili vzorno vzdrževano Mežnarjevo hišo pri
Fari. Nedaleč stran v Novi vasi številka 17 pa se podira Lukovca hiša in
grozi, da se zruši na mimoidočega. Gotovo ima zelo zanimivega gospodarja,
saj je ta niti ne popravi niti ne poruši. Kdor pozna lastnika, naj to sporoči
uredništvu ali občini.*

Občni zbor Športnega društva Bloke

Leto je okoli in tako kot vsi, ki se ukvarjajo s kakšno dejavnostjo, smo se tudi člani športnega društva Bloke zbrali v soboto, 26. 2. 2000, na občnem zboru. Glavni namen tega zbora je bil pregled in analiza dela v preteklem letu in izdelava plana dela za leto, ki je pred nami. Skupno smo ugotovili, da je bilo leto 1999 za naše društvo zelo razgibano in uspešno. Poslovali smo s presežkom, kar nam daje velike možnosti, da bomo tudi načrte v letu 2000 izpolnili 100 %. Na športnem področju so bili rezultati malo pod željami. To nas je opomnilo, da bomo morali v prihodnje več energije posvetiti mladim. Zelo uspešni smo bili pri organizaciji raznih tekmovanj. Naj omenim samo najodmevnejše – to je Bloške teke, ki jim danes lahko brez sramu rečemo 14. Bloški teki. Z nekaj skromnosti in nekaj bloške iznajdljivosti smo te teke izpeljali pozitivno na vseh področjih. Z ostankom, ki je bil cca 250.000 SIT smo uredili slačilnice in tuše

v telovadnici in nabavili nekaj športnih rekvizitov. Dogovorili smo se, da rekreacijsko dejavnost obdržimo v okvirih, ki so veljali že v letu 1999.

s tistimi izpred 15 let. Pri organizaciji sta nam bila v veliko pomoč osnovna šola in občina, za kar se jima še enkrat lepo zahvaljujemo. Pohvaliti pa

Med zadovoljnimi udeleženci Bloških tekov je bil tudi Drago Anzeljc

Na občnem zboru je bilo podano tudi poročilo o Bloških tekih 2000. Ti so bili v organizacijskem smislu že za nekaj korakov naprej od prejšnjih. Lahko tudi rečemo, da so se v vsem kosali

moramo tudi vse Bločane, bilo jih je kar 70, ki so dali vse od sebe, da je prireditev uspela. Pri naslednjih tekih pa si želimo, da bi bolj aktivno sodelovali tudi bloški gostinci in ostali obrtniki, tako da

bi ta prireditev postala tudi turistično zanimiva. O 15. Bloških tekih smo izdali tudi bilten, ki so ga lepo pripravili mladi novinarji iz osnovne šole. Tudi 15. teke smo izpeljali finančno pozitivno. Presežek prihodkov nad odhodki je bil več kot 400.000 SIT. Ta denar bomo porabili za nabavo športnih rekvizitov, ureditev nogometnega igrišča, za priprave na postavitev vlečnice na Piškovcu in pa seveda za priprave na Bloške teke 2001.

Vabim vse Bločane, da se nam pridružijo. Na zboru smo določili višino članarine športnega društva, ki je za mladino do 15. leta 100 SIT, za dijake in študente 1000 SIT in za vse ostale 3000 SIT. Veseli bomo vsakega novega člana, ki se je pripravljen z nami rekreirati in seveda tudi delati. Kajti biti član društva ne pomeni samo to, da plačaš članarino, potem pa zahtevaš ali čakaš na ugodnosti. Biti član društva pomeni predvsem to, da vsak s svojim delom pomaga, da društvo doseže zastavljene cilje.

Marjan Ivančič

Predstavitev društva invalidov

V okviru Zveze delovnih invalidov Slovenije – ZDIS že od leta 1982 uspešno deluje tudi Društvo invalidov Cerknica, zadnja leta kot Medobčinsko društvo invalidov. Društvo združuje občine Cerknica, Loška dolina in sedaj tudi novoustanovljeno občino Bloke. Skupno število šteje že skoraj 700 članov.

Naše Medobčinsko društvo invalidov Cerknica – Loška dolina – Bloke se povezuje z društvi invalidov Ilirska Bistrica, Logatec in Vrhnika v Notranjsko regijo, kjer skupaj koordiniramo izvajanje letnih programov. Na ravni države pa se, kot je že v uvodu povedano, povezujemo v ZDIS, v kateri so združena vsa društva invalidov Slovenije.

Naša prioriteta naloga je predvsem ohranjanje zdravja članov in tudi reševanje njihove socialne problematike. Programi pa so sestavljeni tudi iz športnih aktivnosti in družabnih dejavnosti.

Naši člani, predvsem invalidi občine Loška dolina, uspešno tekmujejo na različnih športnih področjih, kot so kegljanje, balinanje, streljanje z zračno puško, pikado, ribolov, avtoresly in dosegaajo zelo lepe športne rezultate, tudi na državni ravni – pikado, kegljanje, balinanje (ženska ekipa) in drugje.

Za klimatsko-topliška zdravljenja in zdravstveno rekreacijo imamo na razpolago proste kapacitete objektov ZDIS in sicer v terminih, ki so določeni za vsa društva v Sloveniji za celo tekoče leto. Pri socialni komisiji našega društva se zberejo vse poslane prijave članov, le-ta pa na podlagi predloženega podatka o socialnem stanju odobri uporabo objektov po terminih. Polovico cene za počitniške hišice ali apartmaje krijejo sami člani, ki se za zdravljenje prijavijo, polovico stroškov pa krije Društvo.

ZDIS ima svoje objekte za

letovanje v Termah Ptuj, Šmarjeških Toplicah, Izoli, Čatežu, Radenci, Fiesi, Rogaški Slatini in Topolšici.

Društva invalidov v Sloveniji morejo delovati in delati po zastavljenih programih le s finančnimi sredstvi ZDIS, ki so jim dodeljena na podlagi predloženih in seveda izvršenih programov, z zbrano članarino in s pomočjo dotacij občin, katero Društvo pričakuje tudi od nove občine Bloke.

V naših programih so vsako leto tudi izleti po naši domovini, regijska srečanja, organiziramo martinovanja, silvestrovanja in tudi zdravstvena predavanja.

Leto 1999, ki je bilo obeleženo kot Mednarodno leto starejših, smo uspešno zaključili 3. decembra, ko praznujemo svetovni dan invalida. Srečali smo se člani Upravnega odbora, športniki, direktorica Centra za socialno delo, predstavnik ZDIS,

predsednica družbenih dejavnosti občine Cerknica in župan občine Cerknica, žal pa se župana občina Loška dolina in Bloke našega zaključka nista mogla udeležiti. Pregledali smo izvršitev zastavljenega dela po Poslovniku Društva v letu 1999 in načrtovali program za letošnje leto.

Aktivnosti našega društva v letu 2000 smo pričeli z občnim zborom, ki je bil 4. marca v Cerknici. Ob tej priložnosti smo se spomnili tudi dneva žena in materinskega dneva, ki ju ženske praznujemo v tem mesecu.

Kot vsa pretekla leta so povabljeni predsedniki društev Notranjske regije, pobratenih društev iz Škofje Loke in Trbovelj ter prijateljskih društev Piran in Ptuj in župani oziroma predstavniki vseh treh občin našega Medobčinskega društva invalidov.

Upamo, da bomo sedaj kljub trem občinam in veliki krajevni oddaljenosti ostali še naprej enotni in si čimbolj pomagali med seboj.

Nadaljevanje na 15. strani

Nadaljevanje s 14. strani

V novoustanovljeni občini Bloke, ki šteje okrog 1600 prebivalcev v 45 vasesh in zaselkih, je v Društvo včlanjenih okrog 40 invalidov. V lanskem letu so štirje invalidi umrli, na novo so se včlanili prav tako štirje, tudi v letošnjem letu smo že dobili nekaj novih članov.

Invalidi s področja občine Bloke smo se šele v letu 1991 vključili v Društvo invalidov Cerknica, sedaj Medobčinsko društvo Cerknica – Loška dolina – Bloke, kjer tudi aktivno sodelujemo, predvsem na področju družabnih aktivnosti (izleti, pikniki, martinovanje, silvestrovanje...).

Seveda pa vsi invalidi z Bloške planote niso vključeni v Društvo, za kar imajo različne vzroke. To so oddaljenost, možnosti prevoza ipd.

Srečanja, ki jih organizira naše Društvo, pa so že do sedaj stkala med nami vezi prijateljstva, ki nam jih da nasmeš, prijazna beseda ali stisk roke. Mlajši, ki morda še nimate bolezenskih težav, skušajte pomagati starejšim in invalidom, da bi se nam lahko kdaj pa kdaj priključili, sodelovali, se poveselili in za kratek čas odložili svoj vsakdan.

Pomagajmo si med seboj in življenje nam bo lažje in lepše.

*Medobčinsko društvo invalidov
Jožica Škrlič*

Lovska družina Nova vas

Tudi člani lovske družine Nova vas z veseljem pozdravljamo izid bloškega glasila. Z objavljanjem člankov v njem bi tudi mi radi aktivno prispevali svoj delež k njegovi raznolikosti, obenem pa želimo seznanjati tudi ostale krajanke občine Bloke o delovanju in ciljih našega društva.

Osnovna naloga lovstva je vsekakor varstvo divjadi in narave ter skrb za redke in ogrožene živalske vrste. Lovci postajamo osveščeni ekologi, varuhi narave, divjadi in okolja povsod tam, kjer živimo in delamo. Tudi bloški lovci nismo pri tem nobena izjema. Želimo, da se nam tudi krajanke občine Bloke pridružijo s svojimi dejanji k večji ekološki zavesti. Naj povem, da smo lovci v spomladanskem času organizirali tradicionalno čistilno akcijo "Očistimo polja in gozdove," kajti lepo je živeti v čistem okolju in v sožitju z naravo. Zapuščena avtomobilska pločevina in divja odlagališča smeti prav gotovo niso in ne smejo biti okras Bloške planote.

Lovci dajemo poudarek preprečevanju hrupa v naravnem okolju. Največji povzročitelji hrupa v naravnem okolju so vozniki motornih koles z vožnjo po gozdnih poteh in brezobzirni nabiralci gob. Hrup in s tem vznemirjanje divjadi ima močan vpliv na življenjski in prehranjevalni cikel divjadi, zato

lovci lovske družine Nova vas prosimo voznike motornih vozil, da se promet z motornimi vozili odvija na prometnih in ne na gozdnih površinah.

Še malo in že se bo pričela košnja njiv in travnikov. Največ srn polega ravno v tem času. Veliko primerov je, ko kosilnice pokončajo pravkar poležene srnje mladiče. V izogib neljubemu dogodku lovci predlagamo, da kosci predhodno pregledajo travnik in morebitne mladiče varno prenesejo na rob travnika, kajti srna je zagotovo v bližini. V kolikor pride do neljubega dogodka, prosimo, da izgubo mladiča sporočite članu lovske družine, da bo le-ta odvezel levo čeljust, s katero lahko potrdimo in evidentiramo izgubo.

Vse pogostejše se Bločani srečujemo tudi z velikimi zvermi kot sta medved in volk. Žal na njihovo številčnost lovci ne moremo vplivati. Zavedamo pa se njihove prenaseljenosti na našem območju. Zato lovci poskušamo zveri zadržati globoko v gozdu na tak način, da jo tam tudi dopolnilno krmimo. Ves trud krmljenja je velikokrat zaman, ker domačini radi odmetujejo mrhovino in drobovino zaklanih živali v neposredni bližini vasi. Mrhovina, odvržena v neposredni bližini vasi, pa je za medveda povabilo, kateremu se ne bo odrekel. Medved v bližini vasi

pomeni nevarnost za ljudi, živino, drobnico, sadno drevje, pridelke in še kaj. V izogib nevarnosti lovci priporočamo, da se mrhovina v bodoče odvaža na registrirano mrhovišče v dogovoru s člani LD.

Največ vrst divjadi živi v kulturni krajini, kakršno smo oblikovali in jo še oblikujemo mi ljudje. Divjad se postopno prilagaja tem spremenjenim naravnim razmeram, lovci pa ji pri tem pomagamo tako, da tekom celega leta obdelujemo krmne njive za divjad na območju Bloška, Županščka in Iške. Zaradi pomanjkljive prehranske ponudbe pa divjad rada poseže tudi po poljskih pridelkih, še posebej tam, kjer so ti pridelki posejani na njivah v bližini gozdov. Škoda, ki jo povzroči divjadi v kmetijstvu, pa povzroča jezo kmetov do divjadi in lovcev. Lovska družina je sicer dolžna povrniti škodo povzročeno po divjadi na kmetijskih in gozdnih površinah. Vendar, da so lastniki zemljišč, na katerem je lovišče, dolžni uporabljati ustrezna zaščitna sredstva, ki mu jih preskrbi LD. Šele takrat, ko ta sredstva niso zadosti učinkovita, LD izplača škodo. Zaščitna sredstva bo možno dobiti pri gospodarju LD Marjanu Cimpricu. Bale silaže se prav tako smatrajo za poljske pridelke, ki morajo biti v njiv in travnikov odstranjeni takoj po končani košnji. Škodo, povzročeno na balah, lovska družina ne bo plačala, če jih bodo lastniki puščali na njivah.

Tematike za pisanje je še ogromno, prav tako težav, s katerimi se soočamo bloški lovci. Te stvari bomo poskušali predstaviti tudi v naslednjih številkah glasila. Želimo, da bodo naši članki pripomogli k boljšemu razumevanju nas lovcev, s tem pa tudi divjadi, kajti pusta bi bila naša krajina brez divjadi in družba brez lovcev. Se tega zavedamo?

Lovski zdravo!

Franč Primožič

Čebelarstvo Bloke

V našem društvu je trenutno 32 članov. Največji problem čebelarjev je visoka umrljivost čebel, saj je letošnja zima oziroma bolezen terjala preko 50% umrljivost. Vendar ne smemo obupati. Z vsem znanjem, ki ga nudi stroka, se moramo boriti za odpravo boleznih čebel.

Vzpostavili smo stik z osnovno šolo v Novi vasi, kar je bila naša dolgoletna želja. Čebelarstvo do nedavnega ni imelo nobenega statusa. Sedaj pa ima status kmetijske dejavnosti. Za uspešno

delovanje društva smo v letu 1999 prosili bloške obrtnike in podjetja za denarno pomoč. Nekateri so se prošnji odzvali in upamo, da se bodo tudi ostali. Le-tako bomo lahko uspešno sodelovali z osnovno šolo, kajti naša želja je, da bi vzpodbudili in navdušili za čebelarjenje čim več mladih fantov in deklet. Tako bi pomladili naše društvo, saj nas je več kot polovica članov starih od 60 do 77 let.

Kot dolgoletni čebelar želim mlade opogumiti, naj se ne boje pikov čebel, saj jim bo vse

poplačano. Kaj je lepšega kot zvečer pred spanjem poslušati ubrano žuborenje in tudi jutranji obisk pri čebelah pomirjevalno vpliva na človekovo vzdušje. Marsikdo bo pomislil, da od čebel nimamo nobenega dobička. Moram priznati, da res nobenega. Toda, ali je v življenju dobiček in denar tisto, kar nas osrečuje? Ne, in še enkrat ne! Zato vabim mlade: Pridružite se nam.

Čebelarji pozdrav! ZUM!

Predsednik ČD Bloke

Ivan Ivančič

Vreme na Blokah

Vsi smo bolj ali manj odvisni od vremena in se skušamo ravnati po bolj ali manj točnih vremenskih napovedih. Da bi bile te napovedi čim bolj točne, ljudje že od nekdaj vremenske pojave okrog sebe opazujemo in iz tega skušamo najti neke zakonitosti, včasih bolj, včasih manj uspešno.

Po Sloveniji je zato cela vrsta opazovalnic in tako imamo tudi na Blokah že od leta 1956 klimatološko opazovalno postajo. Prvi zapisani podatki o vremenu na Blokah so iz leta 1925 do 1928 in 1949 do 1950, vendar niso popolni.

Opazovanje vremena

Redno vsakodnevno opazovanje vremena se na Blokah opravlja od 1. junija 1956 in to trikrat dnevno (ob 7., 14. in 21. uri po sončnem času). Od leta

1986 se beležijo tudi podatki o radioaktivnosti prostora.

Vsakič se zabeleži temperatura zraka, ob 21. uri tudi najvišja in najnižja temperatura v zadnjih 24. urah, smer in jakost vetra ter stopnja oblačnosti. Višina padavin in snežne odeje se izmeri ob 7. uri zjutraj. Obenem se opazuje ostale vremenske pojave (dež, sneženje, nevihte, toča, slana, rosa, megla itd.). Tako imamo podatke za daljše obdobje in naše lokalno podnebje lahko primerjamo z vremenskimi razmerami po drugih krajih Slovenije. Od leta 1961 so namreč vsi podatki o vremenu v Sloveniji računalniško obdelani. Iz teh podatkov so zanimive in primerljive povprečne mesečne ali letne temperature, količina padavin, višina snega in drugo.

Instrumenti v meteorološki

hišici so izredno natančni (termometri kažejo do 0,1 °C) in so postavljeni po dogovorjenih standardih (2 m nad tlemi in izven stavb), hišica je obrnjena proti severu in je zaščiten proti prepihu in pregrevanju. Od take postavitve so predvsem odvisni izmerjeni podatki o vremenu. Domači termometri na zidovih hiš ali na debelih drevih, ki jih imate nekateri doma, kažejo le približne temperature. Na temperaturo zelo vpliva lokacija, saj vemo, da je pri Fari ali pod Glino precej bolj mraz kot pa na Velikem Vrhju ali v Zavrhju. Razlike so pri najnižjih jutranjih temperaturah lahko kar nekaj stopinj.

Letošnja zima na Blokah

Zdaj pa nekaj o značilnostih letošnje zime na Blokah. Prvi sneg smo dobili kmalu po Martinovi nedelji, močno je snežilo po 20. novembru, zapadlo je kar 70 cm snega, pihala je tudi močna burja. Temperature so bile ob koncu

meseca zelo nizke (30. nov. kar minus 17 °C), začetek meseca pa je bil izredno topel za ta čas (1. plus 17 °C). V decembru je še večkrat snežilo, sneg pa je kljub temu trikrat skopnel. Prva polovica meseca je bila zelo topla. Mraz je pritisnil pred božičem, ko je spet brila burja. Takoj po božiču je bila popolna odjuga (26. dec. je bilo plus 7 °C), nato pa je zopet snežilo, postalo je mrzlo, na silvestrovo je bilo kar 20 stopinj pod ničlo.

Prvi trije meseci v letu 2000 pa kažejo tudi nekaj posebnosti letošnje zime.

Ves mesec januar je ležal sneg, bilo je kar 20 sončnih dni. Noči so bile jasne in zato mrzle, 26. januarja je bila na Blokah izmerjena najnižja temperatura v Sloveniji, minus 24,1 °C. Vendar se tudi letos Neža ni izneverila (21. januar), saj se je takrat za nekaj dni močno otopilo. (23. januarja bi morali biti Bloški teki!?)

Nadaljevanje na 17. strani

Velika noč na Madagaskarju

Malgaši zelo radi praznujejo. Zanje je to priložnost za druženje, da skupaj zapojejo in zaplečejo in se do sitega najedo. V družbenem smislu je zanje najpomembnejši "Fetim-pirenena" – državni praznik, 26. junij. Na ta dan so leta 1960 uradno postali samostojni. Prej je bil Madagaskar francoska kolonija. Državnemu prazniku sledi novo leto. Za Malgaše je to praznik hvaležnosti in veselja nad življenjem.

Od verskih praznikov pa je, kot za ostale kristjane po svetu, tudi za tamkajšnje največji praznik velika noč. Ime zanje so vzeli iz francoščine: *paka* (po francosko Paques), protestanti pa hočejo biti še bolj izvirni: paska. Velika noč je navadno meseca aprila. Takrat pa je na jugovzhodni obali, na področju farafanganske škofije, kjer sem jaz živel in delovala, "šakavé", to je čas lakote, čas, ko ni riža. Leta je za Malgaše osnovna hrana, hkrati pa tudi sredstvo za pridobitev drugih dobrin, kot npr. obleke, zdravil, opreme za hišo in gospodinjstvo ter drugo. Riž začne dozorevati šele drugo polovico

maja. Zato ima *post*, 40-dnevna priprava na veliko noč, drugačne poudarke. Bolj kot za odpoved hrani in mesu gre za vestno izpolnjevanje vsakodnevnih dolžnosti, delitev tistega malega, kar imaš z drugimi in redno molitev, predvsem ob nedeljah. Na prvi dan posta, na pepelnico sredo, so cerkve polne. Kajti oltarju se lahko približajo tudi tisti, ki drugače ne morejo k obhajilu. S pepelom – simbolom minljivosti in spokornosti – duhovnik potrese vse, od dojenčkov do najstarejših članov občestva. Ob petkih ali nedeljah popoldne se mnogi udeležujejo premišljevanja Jezusovega trpljenja ob 14 postajah križevega pota.

Postni čas se sklene s svetim tridnevjem. V bogoslužje velikega četrtka je vključeno simbolično "umivanje nog apostolom" ali pa tudi ne. Enkrat sem bila te velike časti deležna tudi sama. Pri obredih velikega petka imajo drugačno češčenje križa kot mi. Ministranti veliki križ ležečega dvignejo in vsi prisotni gredo pod njim. To je eden od načinov, kako

se Malgaši poslavljajo od svojih pokojnih, preden jih na nosilih odnesejo v grobnico. Velika sobota mineva v znamenju priprav na nedeljo: operejo in posušijo obleko, očistijo in okrasijo cerkev, predvsem pa pripravijo liturgijo za velikonočno vigilijo in nedeljsko mašo. Ministranti že popoldne pred cerkvijo pripravijo velik kres. Ko se zmračí ga prižgejo, verniki se približajo, pristopi duhovnik z velikonočno svečo in jo po blagoslovitvi ognja ob njem prižge. "Kristusova svetloba," zapoje mašnik. Ljudstvo mu odpoje s slavnostno pesmijo. Sprevod se pomakne do sredine cerkve in spet odmevajo vzkliki veselja. In potem še tretjič pred oltarjem. Ljudje prižgejo svoje koščke sveče, ki ostanejo prižgani do konca Hvalnice velikonočni sveči. Pred branjem evangelija se prvič po začetku posta veselo zapoje velikonočno alelujo. Marsikje imajo na ta večer krst katehumenov, ki so se na ta veliki dogodek pripravljali vsaj dve leti. Ali pa se to odvija na samo veliko noč. Ljudje pridejo skupaj z vseh

podružnic, pri maši zavzeto sodelujejo z odgovarjanjem in petjem. Vsi so prazneje oblečeni. Dekleta in žene so si še posebej lepo spletele kitke in se nališpale. Za ofer se vsi zvrstijo pred oltarjem. Bogoslužje z nagovori, pridigo, plesi ob prinašanju Evangelija in mašnih darov traja dve uri in več. S koncem maše pa se praznovanje ne konča. Ob poti so že prodajalci raznih dobrot, ljudje se pozdravljajo, si voščijo vesele praznike, se pogovarjajo in se sprehajajo sem in tja. Nikomur se nikamor ne mudi. Praznuje celo občestvo. Popoldne je še "antsampanahy," ko posamezne skupine Kristusovo vstajenje proslavijo še z nabožnimi pesmimi. Naslednji dan, na velikonočni ponedeljek, je na vrsti obvezni piknik. To je ostalo še iz francoskih časov.

Na Madagaskarju za veliko noč ni pirhov in šunke, ni potice ali drugih dobrot, zato pa do izraza pride bolj tisto najbistvenejše: Kristus je s svojim trpljenjem in vstajenjem premagal smrt, vsako zlo in trpljenje in prinesel novo upanje in veselje za življenje.

Pa še voščilo v malgaščini: *Arahaba tratin' my Paka!* (tr se bere kot [č]!).

Helena Škrabec

Nadaljevanje s 16. strani

Februar in marec sta bila zelo topla. Februarja je bila povprečna mesečna temperatura 1,5 °, marca pa kar 4,6 ° nad ničlo. Vmes so bile le kratkotrajne ohladike ob koncu meseca (18. februarja 17 ° in 19. marca 8 ° pod ničlo).

Vsi trije meseci pa so bili tako kot že zadnje desetletje izredno suhi. Od januarja do marca (suša) je skupaj padlo komaj 148 litrov padavin na m², kar ni niti dolgoletno enomesečno povprečje. Upajmo, da se nam zdaj, ko se začnajo spomladanska dela, to ne bo preveč vračalo.

France Škrabec

Kulturno društvo Bloke

Bločani so zmeraj radi peli. To navado smo hvala bogu ohranili in smo pevci od leta 1980 vključeni kot sekcija v Kulturno društvo Bloke. Pevska društva so na Blokah obstajala že v prejšnjem stoletju, med obema vojnama in po 2. svetovni vojni. Moški zbor, katerega še danes lahko poslušate, naslednje leto praznuje že lep jubilej – 30 let. Mešani zbor pa bo prav tako naslednje leto vse nas spomnil, da že 20 let skuša popestriti naš vsakdan z lepo slovensko pesmijo.

Več o tej "pevski zgodovini" boste izvedeli naslednje leto, ko bomo za te jubileje pripravili lep koncert in o tem kaj več napisali.

Letos nas boste lahko slišali na enem od sobotnih večerov v mesecu maju. Lepa pesem vas bo razvedrila. Pridite!

V mesecu juniju pa se odpravljamo v Split kot gostje Slovenskega kulturnega društva Triglav, katerega člani – pevci – so bili lani v aprilu naši gostje. Tam bomo za slovenski praznik dan državnosti, 25. junija skupaj z njimi zapeli Slovencem, ki jih je življenje zaneslo v Split. Obenem pa bomo položili venec na grob našega dolgoletnega pevovodje prof. Srdjana Ribaroviča, ki počiva v svoji rodni Dalmaciji.

France Škrabec

Pakiževa Francka jih je spoznala

V prejšnji, prvi številki občinskega glasila, je bila objavljena slika bloških smučark, za katere pa se ni vedelo, kdo so. Za to smo vas prosili, če bi karkoli vedeli o tej sliki, to sporočite v uredništvo.

Francka pravi, da ji še nikoli v življenju ni bilo tako lepo, kot ji je sedaj.

Odgovor nam je poslala **Francka Pakiž**, rojena v Ravniku z dekliškim priimkom Hiti, po domače "pri Udinu".

Sedaj živi v domu za starejše občane v Ilirski Bistrici. Pogovarjal sem se z njo o njeni življenjski poti, zaupala pa mi je tudi nekaj življenjskih modrosti, ki jih je sama izkusila tekom življenja ter povedala kar nekaj zanimivosti o dekletih s fotografije.

Prva z desne je Ana Hiti, njena sestra, poročena Anzeljc v rodnem kraju Ravniku, ki je imela številno družino, kar devet otrok. Ob njej stoji Mica Jakopin, poročena Kočvar na Hudem Vrhu. Dekle, ki se smeji na sredini, pa je Amalija Anžlovar – Koščak, poročena Lah na Volčjem, ki je bila med vojno ustreljena nekje v okolici Loške doline. Predzadnja na sliki je Angela Jakopin, sestra od Mice Jakopin. Sedaj je že pokojna, nikoli pa tudi ni bila poročena. Poleg nje pa stoji še Frančiška Zakrajšek, po domače "Miščeva". Omožila se je k "Žegcu" k Svetemu Duhu. Bila je zadnja med še živečimi, ki so na sliki, umrla pa je pred kratkim.

Francka pravi, da ji še nikoli v življenju ni bilo tako lepo, kot ji je sedaj.

Ko je bila še otrok, so bili starši tisti, ki so ji ukazovali in jih

je morala spoštovati, ko pa je dopolnila devet let, je šla od doma. Služila je pri mnogih gospodarjih, med drugim tudi pri Modicu v Novi vasi.

Takole je pripovedovala: "Potem ko sem se

njimi ima že zavidljivih petindevetdeset let. Kot pravi, ji dopoldne hitro mine, saj pomaga pri razvrščanju zdravil, včasih tako sedi in pomaga tudi po tri ure na dan. Če pa nima nikakršnega posebnega dela, pa zelo rada kaj prebere in tudi napiše.

Popoldnevov pa ne preživlja tako, da bi počivala, nikakor ne. Sprehaja se po Ilirski Bistrici, prehodila jo je že po dolgem in počez, v smehu pa mi je zaupala, da se je tudi že izgubila, a take stvari ji ne vzamejo poguma. Pravi, da se mora človek neprestano gibati, ko enkrat otopiš, je konec. Ko je prišla v dom pred štirimi leti, takoj po moževi smrti, je bila hudo bolna in ni mogla hoditi. Potem pa jo je obiskala prijateljica in dejala, da mora hoditi, vsak dan naj se sprehodi oprimši okoli postelje. Pustila ji je tudi palico, s katero si sedaj pomaga pri hoji in pravi, da če ne bi takrat začela hoditi, ne bi nikoli.

Tudi večeri niso dolgočasni, saj sodeluje pri mnogih skupinah, ki delujejo v domu, med drugim

dandanes jih pa nosi prenekatera žena. Ko sem bila poročena komaj dobro leto, me je Jakopinova mama vprašala, kako je kaj v zakonu, pa sem ji dejala, da kar dobro in mi je odvrnila: "Ja, ja, saj vem kako je, ko boš najbolj jezna, se boš morala najbolj lepo smejati, ko pa ne boš drugega mogla, boš pa figo pod fertahom (predpasnikom) pokazala." Tako mi je rekla, da naj delam. Pa saj človek se nekako mora znati."

Čeprav ni več mlada in nima nikakršnih obveznosti, pa še vedno vstaja pred peto uro zjutraj. Najprej skuha osemnajst kavic, ki jih raznosi po vseh treh nadstropjih do svojih sostanovalk - "ženiček", kot jim pravi. Najstarejša med

je zelo dejavna tudi v pevskem zboru.

Zvečer še enkrat stopi do svojih "varovank", s katerimi še malo pokramlja, tako da luči nikoli ne ugasne pred deseto uro zvečer. Tako pravi, da ji v življenju še nikoli ni bilo dolgočas.

Ko sem se poslavljaj, je v zadregi dejala: "Pa vse Bločane pozdravi!" In oči so se ji posrebrile, kot da bi se poslavljala od starega prijatelja. Takoj se je spet znašla: "Počakaj, grem pogledat še avto. Ne več, kako sem vesela, ko vidim kakšno ljubljansko registracijo, kajti tukaj je samo K pa P!"

Miha Knavs

Velika noč na Blokah – nekaj utrinkov

Na Blokah pravijo cvetni butari "žegen". Pripravljali so ga že teden pred cvetno nedeljo. Nabirati je treba najlepši bršljan, dobiti tudi dve gozdni zelišči: stvarno zeljce in virh. V žegen se da še brinje, bodičje, drobutovine, vejice cvetočega dreva in najmanj toliko leskovih mladik, kolikor je domačih pri hiši. Včasih so bile velike družine in je bil žegen kar krepak, zdaj pa pa treba predej več mladik, kot je družinskih članov, drugače bi bil žegen "prešov".

Glavno pri žegnu je lepa krona iz bršljana, vanjo se zatakne vejica oljke in vejice vseh vrst sadnega drevja, kar ga je na vrtu. Posebna dragocenost je bila včasih oljka – treba jo je bilo kupiti. "Zanjo," je pripovedoval pokojni dr. Janez Oražem z Runarskega, "smo se dostikrat stopili, ker oljke marsikateri ni imel in jo je po poti ali v cerkvi hotel drugemu ukrasti. Bloški fantje so razboriti, zato na žegen ničesar ne obešajo, ker bi tako ali tako vse drug drugemu pobrali. Zato moraš imeti s seboj v roki brinovno vejico, da ga česneš po obrazu. Nič ni greh takrat!"

(Po knjigi N. Kureta: *Praznično leto Slovencev – Celje 1965*)

Pomaranče in Ribničan

Tu in tam pa se je le kdo hotel postaviti, če so bili imoviti. Tako je tudi eden od Pakižkovih fantičev iz Nove vasi prišel v cerkev z žegnom, na katerem so visele tri lepe pomaranče. Vsi smo jih željno ogledovali. V cerkvi je še nekako bil mir, zunaj po maši pa vsi v dir za tem Pakižkovim fantom in pomarančami.

Na "placu" pred farovžem je od vrat do vogala vedno na cvetno nedeljo Ribničan kar na tleh razstavil in prodajal svoje lončarske izdelke: latvice, skledje, modele za kolače itd.

Fant jo je ucvrl od cerkve nazdol okrog farovškega vogala, tu

pa zalomastil naravnost med skledje in latvice. Nič več ga nismo lovili, naprej ga je lovil Ribničan. In to vse do doma, kjer je moral ta stari Pakižek Ribničanu za črepinje odšteti kar nekaj denarja. Kako pa je bilo s fantom in pomarančami, ne vem. Verjetno je prišla kar takoj v uporabo ena od leskovih mladik, tudi če je bila žegnana.

France Škrabec

Velikonočni žegen

Na veliko soboto je blagoslov jedil, "velikonočnega žegna". Včasih je bilo to zelo pomembno praznično opravilo in vse je moralo biti v duhu praznikov. Jerbas, ki ga je dekle ali gospodinja nesla na glavi, je moral biti lep, če že ne nov. Če jerbas ni bil čeden, so ženske brusile jezike, češ da je v njem že koklja valila. Tudi svitek je moral biti pisan in lep. Vsebinsko velikonočnega žegna več ali manj vsi poznamo, jerbas pa je moral biti čim bolj poln ali pa je moral vsaj dajati tak izgled. Vsakemu dekletu je bil visoko naložen jerbas v ponos.

Tako je tudi neko dekle iz trojiške fare na veliko soboto na vrh običajne vsebine dala še moške hlače. Jerbas je bil zvrhan.

Navada je bila, da so se dekleta od blagoslova z jerbasi na glavi razbežale domov. Pri hiši, ki je prva dobila velikonočni žegen pod streho, naj bi tisto leto vse najbolje obrodilo. Vera je tudi bila, da se bo dekle, ki se prva vrne v vas, prva omožila. Tako je tudi naša Trojičanka tekla od blagoslova proti domu. Pri tej naglici pa se je spotaknila, padla in iz jerbasa se je po tleh pokazala vsa vsebina. Spremljali so jo privoščljivi pogledi drugih deklet, saj so poleg plečeta, krače, jajc in hrena ležale ponošene moške hlače.

(Po pripovedovanju Seljakove Majde zapisal France Škrabec)

Križanka

		1	2	3	4				5		6			
	7					8		E			N	9		
	10				11		12	A		13	E			
	14					15		R			C			
	16				17			18						
	19					20		21						
			22	23					24	25	26	27		
		28					29						30	31
	32	33												
34							35		36			37		
		38			39		40				41			
	42				43	44								
	45	46						47	48	49				50
		51					52					53		
54				55			56				57			
58			59					60						
		61				62								
63														

Vodoravno: 7 – moško ime, 8 – živčna celica, 10 – jaz (lat.), 11 – fosfor, 12 – površinska mera, 13 – zmrznjena voda, 14 – zvrst glasbe, 15 – organ, 16 – žensko ime, 17 – aluminij, 18 – skupina, 19 – žival, 21 – adenin tri fosfat, 23 – notranjska reka, 28 – moško ime, 29 – iver, 33 – zdravilna rastlina (dve besedi), 34 – O₃, 35 – avto šola, 36 – pritrdilnica, 37 – veznik, 38 – predlog, 39 – os. zaimsek, 40 – moško ime, 41 – starejši, 42 – čas brez vojne, 44 – nasprotje od noči, 46 – organ, 49 – konopec, 51 – najmanjši delec, 52 – 10⁻⁹, 53 – junaška pesnitev, 54 – Rudolf Maister, 55 – radij, 56 – 1, 57 – Fiatov avtomobil, 58 – predpona, ki daje negativen pomen, 59 – pijača (alkoholna), 60 – gora na Notranjskem, 61 – Personal Identity Number, 62 – kdor poje tenor, 63 – Downov sindrom

Navpično: 1 – kraj v Bohinju, 2 – tropska rastlina, 3 – poklic, 4 – 1. črka, 5 – stvar, skozi katero hodimo noter in ven, 6 – gora v Grčiji, 9 – današnji dan, 11 – samoglasnik, 12 – prevozno sredstvo, 13 – sukanec, 17 – moško ime, 20 – prebivalec severnih krajev, 21 – koralni otok, 22 – smrtni boj, 23 – stolp ob muslimanski mošaji, 24 – rubidij, 25 – naziv severno-afriških plemenskih poglavarjev, 26 – priprava za zabijanje, 27 – samoglasnika, 29 – 8. črka, 30 – pomembnost, 31 – star Slovan, 32 – reka v Rusiji, 35 – žensko ime, 36 – soglasnika v besedi vino, 43 – mesto v severni Italiji, 44 – zdravilna rastlina, 45 – listnato drevo, 47 – nikalnica, 48 – predpona, ki daje negativen pomen, 49 – 10⁻⁹, 50 – čas pred veliko nočjo, 51 – mangan, 53 – pivo, 55 – otok na Hrvaškem, 56 – kar se otipa, 57 – umetnost

Silva Marolt

Glasilo občine Bloke

Odgovorni urednik: *Stane Korenjak*; Uredniški odbor: *France Škrabec, Janez Praprotnik, Milena Mišič, Rado Ponikvar*
 Oblikovna zasnova, računalniška grafika in stavek: *Simon Korenjak*; Lektoriranje: *Marija Korenjak*
 Tisk: *Tiskarna KVM Grafika Ribnica*; Izdelava filmov: *Studio Abakos Cerknica*
 Izdaja Občina Bloke, naklada 800 izvodov. Glasilo prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini.

KOVINOPLASTIKA LOŽ

**KUHINJSKI POMIVALNIKI
IZDELKI ZA DOM IN GOSTINSTNO
IZ NERJAVEČEGA JEKLA**

**STAVBNO OKOVJE
STREŠNA OKNA
PLASTIČNA OKNA IN VRATA**

JOŽE MULC s.p.

**AVTOPREVOZNIŠTVO IN
USLUGE S TEŽKO
GRADBENO MEHANIZACIJO**

Skupaj gradimo lepšo prihodnost!

Jože Mulc s.p.
Fara 1
1385 Nova vas
Tel./Fax: 061/798-046

**PIZZERIA
ROMANA**

**VELIKE BLOKE 2A
MOB 041-696 428**

PICE IZ KRUŠNE PEČI

URNIK:

SRE - SOB 15.00 - 22.00

NED 11.00 - 22.00

PIZZE NUDIMO V PET, SOB, NED

GRADBENO TEHNIČNA TRGOVINA v NOVI VASI na BLOKAH

tel: 798-075 ali 83 66 234

Električna orodja (Iskra, Bosch, Black&Decker):

-električni vrtni stroj Iskra 800W	11.874,82 SIT
-električni vrtni stroj Bosch PSB570W	12.754,90 SIT
-kotna brusilica B&D 2000W	22.015,00 SIT
-kotna brusilica ISKRA 850W	9.990,00 SIT
-vbojna žaga B&D KS631	10.275,52 SIT
-vrtni stroj stoječi WALTER	15.951,00 SIT
-pnevmatsko kladivo DW566K	39.990,00 SIT
-kompresor 100l	53.542,85 SIT

TV, akustika in bela tehnika

-TV Evelux color 55cm	38.169,74 SIT
-video recorder PHILIPS	34.509,00 SIT
-radio budilka SONY	4.641,00 SIT
-zamrzovalna skrinja LTH 380L	69.833,52 SIT
-pralni stroj Zanussi FLS 873C	70.603,75 SIT
-štedilnik Corona	59.397,00 SIT
-pralni stroj Gorenje	68.271,00 SIT
-sušilni stroj Gorenje-kondenz.	59.460,00 SIT
-mali gospodinski aparati	

Delovne obleke in obutev

-kombinezoni	5.000,00 SIT
-delovne halje	3.927,00 SIT
-skočni gumijasti	Od 1.950,00 SIT
-delovni čevlji (gozdarski)	4.712,40 SIT

Toplotne in hidroizolacije

-kombi plošče, stiropor, Styrodur, Tervol, Novoterm

Kmetijska oprema in repromaterial:

motorne žage	
-Husquarna, Stihl, Jonsered	
Partner, Dolmar	Od 37.302,00 SIT
čepilec za drva	55.784,00 SIT
-brzoparilni kotel	31.365,00 SIT
-avtoprikolice	Od 89.384,00 SIT
-kosilnica BCS rot.404	470.048,81 SIT
-kosilnica gaspardo 175+nož+kard.	285.860,61 SIT
-kosilnice vrtno	Od 30.466,38 SIT
Krožne žage vidla od fi200-500mm	
-rotacijska luč	4.972,00 SIT
-filtri, žarnice, brisalci, olje...	
-akumulatorji Topla, Vesna	
Od 40 do 135Ah	100 Ah za 12.482,51 SIT
-sod INOX 55, 75, 100l	Od 10.711,70 SIT
Verige gozdarske, ladijske, za govedo	
Raznvrstne vrvi	

Gradbeni material:

-opeka mod. blok Gorica	84,77 SIT
-strešnik Bramac, Tondach	
-Jupol 15L	2.737,00 SIT

Gume - plašči za:

-kolesa	
-avtomobile	
-kmetijske in gradbene stroje	
-tovorna vozila	
-Traktorska guma 11,2-10/28	24.990,00 SIT

Vodoinstalaterski in elektro material:

-Enoročne baterije UNITAS, ARMAL, NIKA

IZOLACIJE V GRADBENIŠTVU

• STIROPOR različnih gostot

• KOMBI plošče

Kombipor
Kombivol

KONTROLA KAKOVOSTI:

Nova vas 56
1385 Nova vas na Blokah
Tel: 061/83 66 234; Fax: 798-011
E-mail: novolit@siol.net
Web: <http://www.novolit.si>

novolit

podjetje za proizvodnjo
izolacijskih izdelkov d.d.

GOSTILNA

Miklavčič

VELIKE BLOKE

Vas vabi na: poslovna kosila, ohceti, praznovanja...
Široka izbira domače hrane in jedi po naročilu.

Dobrodošli.